POLITICAL SCIENCE

Question Booklet Sl. No.

110104

Name & Signature of the Invigilator

....

....

PAPER – II

CODE-11

OMR Answer Sheet No. :

Roll No. :

(in figures as in Hall Ticket)

Roll Number in words : ....

....

Time : 2 Hours] **No. of Printed Pages : 48** **[Maximum Marks : 200**

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **one hundred (100)** multiple choice type of questions. **All** questions are compulsory.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
   (i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker seal and do not accept an open booklet.
   (ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.
   (iii) After this verification is over, the Test Booklet Number should be entered on the OMR Answer Sheet and the OMR Answer Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the oval as indicated below on the correct response against each item.
   Example: (A) ● (C) (D) where (B) is the correct response.
5. Your responses to the items are to be indicated on the OMR Answer Sheet under Paper – II only. If you mark your response at any place other than in the oval in the OMR Answer Sheet, it will not be evaluated.
6. Rough Work is to be done in the end of this booklet.
7. If you write your Name, Roll Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, such as change of response by scratching or using white fluid, you will render yourself liable to disqualification.
8. You have to return the original OMR Answer Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are however, allowed to carry original question booklet and duplicate copy of OMR Answer Sheet on conclusion of examination.
9. Use only Blue/Black Ball point pen.
10. Use of any calculator or any electronic devices or log table etc., are prohibited.
11. There shall be no negative marking.
12. In case of any discrepancy in the English and Gujarati versions of questions, English version will be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ

1. આ પાનાની ટોચ પર દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.
2. આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા સો (૧૦૦) પ્રશ્નો આપેલા છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
3. પરીક્ષાની શરૂઆતમાં આપને પ્રશ્નપુસ્તિકા આપવામાં આવશે. પ્રથમ પાંચ (૫) મિનિટ દરમ્યાન તમારે પ્રશ્નપુસ્તિકા ખોલી અને ફરજિયાતપણે નીચે મુજબ પરીક્ષણ કરવું :
   (i) પ્રશ્નપુસ્તિકાનો વપરાશ કરવા માટે આ કવર પૃષ્ઠની ધાર પર આપેલ સીલ સ્ટીકર ફાડી નાખો. કોઈપણ સંજોગોમાં સીલ સ્ટીકર વગરની કે ખુલ્લી પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં.
   (ii) કવર પૃષ્ઠ પર છપાયેલ નિર્દેશાનુસાર પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો, પૃષ્ઠો અને સંખ્યાને બરાબર ચકાસી લો. ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા કે જેમાં પ્રશ્નો/ પૃષ્ઠો ઓછાં હોય, બે વાર છપાયા હોય, અનુક્રમમાં અથવા અન્ય કોઈ ફરક હોય અર્થાત કોઈપણ સંજોગોમાં ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં. અને જો ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા મળી હોય તો નિરીક્ષક પાસેથી તુરંત જ બીજી સારી પ્રશ્નપુસ્તિકા મેળવી લેવી. આ માટે ઉમેદવારને પાંચ (૫) મિનિટનો સમયગાળો આપવામાં આવશે. પછીથી, પ્રશ્નપુસ્તિકા બદલવામાં આવશે નહીં કે કોઈ વધારાનો સમયગાળો આપવામાં આવશે નહીં.
   (iii) આ ચકાસણી સમાપ્ત થાય પછી, પ્રશ્નપુસ્તિકાનો નંબર OMR જવાબ પત્રક પર લખવો અને OMR જવાબ પત્રકનો નંબર પ્રશ્નપુસ્તિકા પર લખવો.
4. પ્રત્યેક પ્રશ્ન માટે ચાર જવાબ વિકલ્પ (A), (B), (C) અને (D) આપવામાં આવેલ છે. તમારે સાચા જવાબના ઓવલ (oval) ને નીચે આપેલ ઉદાહરણ મુજબ પેનથી ભરીને સંપૂર્ણ કાળું કરવાનું રહેશે.
   ઉદાહરણ : (A) ● (C) (D) કે જ્યાં (B) સાચો જવાબ છે.
5. આ પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નોના જવાબ અલગથી આપવામાં આવેલ OMR જવાબ પત્રકમાં પેપર-II લખેલ વિભાગમાં જ અંકિત કરવા. જો આપ OMR જવાબ પત્રકમાં આપેલ ઓવલ (oval) સિવાય અન્ય સ્થાને જવાબ અંકિત કરશો તો તે જવાબનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવશે નહીં.
6. કાચું કામ (Rough work) પ્રશ્નપુસ્તિકાના અંતિમ પૃષ્ઠ પર કરવું.
7. જો આપ OMR જવાબ પત્રક નિયત જગ્યા સિવાય અન્ય કોઈપણ સ્થાને, આપનું નામ, રોલ નંબર, ફોન નંબર અથવા એવું કોઈ ચિહ્નકે જેનાથી તમારી ઓળખ થઈ શકે, અંકિત કરશો અથવા અભદ્ર ભાષાનો પ્રયોગ કરો, અથવા અન્ય કોઈ અનુચિત સાધનોનો ઉપયોગ કરો, જેમકે અંકિત કરી દીધેલ જવાબ ભૂંસી નાખવો કે સફેદ શાહીનો ઉપયોગ કરી બદલશો તો આપને પરીક્ષા માટે અયોગ્ય જાહેર કરવામાં આવશે.
8. પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા બાદ ઓરીજીનલ OMR જવાબ પત્રક જે તે નિરીક્ષકને ફરજિયાત સોપી દેવું અને કોઈ પણ સંજોગોમાં તે પરીક્ષા ખંડની બહાર લઈ જવું નહીં. પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ ઉમેદવાર ઓરીજીનલ પ્રશ્નપુસ્તિકા અને OMR જવાબ પત્રકની ડુપ્લિકેટ કોપી પોતાની સાથે લઈ જઈ શકે છે.
9. માત્ર કાળી / ભૂરી બોલ પોઈન્ટ પેન વાપરવી.
10. કેલ્ક્યુલેટર,લોગ ટેબલ અને અન્ય ઈલેક્ટ્રોનિક યંત્રોનો ઉપયોગ કરવાની મનાઈ છે.
11. ખોટા જવાબ માટે નકારાત્મક ગુણાંકન પ્રથા નથી.
12. પ્રશ્નપુસ્તિકાના કોઈ પ્રશ્નમાં અનુવાદ અંગે કોઈ વિવાદ/મતભેદ જણાય તો અંગ્રેજી વર્ઝન યોગ્ય ગણાશે.

SEA

DO NOT WRITE HERE

POLITICAL SCIENCE
Paper – II

1. "Political theory was political science in the full sense and there could be no science without theory .... so political theory may legitimately and accurately be used as synonymous with political science." Who said this ?

(A) Sheldon Wolin

(B) Dante Germino

(C) Michael Oakeshott

(D) George Sabine

2. Who of the following thinkers differentiated between "the liberty of the ancients" and "the liberty of the moderns" ?

(A) Isaiah Berlin

(B) J. S. Mill

(C) Benjamin Constant

(D) R. H. Tawney

1. "રાજનીતિક સિદ્ધાંતો પુરી સમજણમાં રાજનીતિક વિજ્ઞાન હતા અને સિદ્ધાંત વગર કોઈ વિજ્ઞાન હોઈ શકતું નથી.... તેથી રાજનીતિક સિદ્ધાંતો કે જે કાયદેસર પુરવાર થયેલા અને ચોક્કસાઈ પૂર્વકના છે તેમને રાજનીતિક વિજ્ઞાનનાં સમાનાર્થી તરીકે વાપરવા જોઈએ." ઉપરોક્ત વિધાન કોણે કહ્યું છે ?

(A) શેલ્ડન વૉલિન

(B) દાંતેજર્મિનો

(C) મિશેલ ઓક્સહોટ

(D) જ્યોર્જ સબાઇન

2. નીચેનામાંથી કયા વિચારક "પ્રાચીન લોકોની સ્વતંત્રતા" અને "આધુનિક લોકોની સ્વતંત્રતા" વચ્ચેનો ભેદ દર્શાવે છે ?

(A) આઈઝાહ બર્લિન

(B) જે. એસ. મિલ

(C) બેન્જામિન કોન્સ્ટન્ટ

(D) આર. એચ. ટાવ્ની

3. Match List – I and List – II and choose the correct answer from the codes given below.

List – I	List – II
a. Charles Taylor	i. Politics of difference
b. Iris Marian Young	ii. Parody and performativity
c. John Rawls	iii. The Difference Principle
d. Judith Butler	iv. Politics of recognition

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	iv	iii	ii	i
(C)	iv	i	iii	ii
(D)	i	ii	iv	iii

4. Which of the following pairs of thinkers and their understanding of power is wrongly matched ?

(A) Robert Dahl – Power as a process of thought control which manipulates the interests of others

(B) Giorgio Agamben – Power as a complex biopolitical mechanism that operates through the creation of 'bare life'

(C) Michel Foucault – Power as 'disciplinary' which shapes individuals by regulating their behaviour, time and space

(D) Friedrich Nietzsche – Power not as domination or control over others but rather fundamental drive within all living things to grow, expand and overcome obstacles

3. યાદી – I અને યાદી – II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી – I	યાદી – II
a. ચાર્લ્સ ટેલર	i. પોલિટિક્સ ઓફ ડિફરન્સ
b. આઇરીસ મેરિયન યંગ	ii. પેરોડી એન્ડ પરફોમેટિવિટી
c. જૉન રોલ્સ	iii. ધી ડિફરન્સ પ્રિન્સિપલ
d. જુડીથ બટલર	iv. પોલિટિક્સ ઓફ રેકગ્નિશન

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	iv	iii	ii	i
(C)	iv	i	iii	ii
(D)	i	ii	iv	iii

4. નીચે આપેલી વિચારક અને તેમની સત્તાની સમજણની જોડીઓમાંથી કઈ જોડી ખોટી છે ?

(A) રોબર્ટ ડાલ–સત્તા એક એવી વિચાર નિયંત્રણ પ્રક્રિયા છે જેમાં બીજાનાં ફાયદાને હાથવગો કરી લેવામાં આવે છે

(B) જ્યોર્જિઓ એગામબેન–સત્તા એક જટિલ જૈવિક-રાજનીતિકતંત્ર છે જે સંચાલિત છે 'બેર લાઇફની' રચના ઉપર

(C) મિશેલ ફૂકો – સત્તા એક 'શિસ્તબદ્ધતા'ના રૂપમાં જે વ્યક્તિઓના વર્તન, સમય અને જગ્યાને નિયંત્રીત કરે છે

(D) ફ્રેડરિક નિત્શ્ઝે–સત્તા કોઈ બીજાને નિયંત્રણ કે તાબે કરવાની વસ્તુ નથી પણ સત્તા બધા જ જીવિત વસ્તુમાં મૂળભૂત રીતે વહે છે, ઉગે છે, વધે છે અને મુશ્કેલીમાંથી પાર ઉતારે છે

5. Which of the following statements is NOT true of T.H. Marshall's idea of social citizenship ?

(A) Citizenship is ultimately a social status.

(B) Citizens have to enjoy freedom from poverty if they are to participate fully in the affairs of the community.

(C) Citizenship and social class are 'opposing principles'.

(D) Classes ought to be the basis on which citizenship is granted.

6. Which of the following statements are true of postmodernism ?
Choose the correct answer from the codes given below :

a. Postmodernism rejects overarching and universal explanations of history and society.
b. Postmodernism suggests that knowledge is not absolute; rather it is relative to cultural and historical perspectives.
c. Postmodernism embraces the idea of a fragmented and diverse world, rather than a unified and coherent one.
d. Postmodernism sees language as a tool of communication which does not shape our understanding of reality.

Codes :

(A) a, c and d (B) a, b and c

(C) b, c and d (D) a, b and d

5. ટી.એચ. માર્શલનાં સામાજિક નાગરીકતાનાં સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું નથી ?

(A) નાગરીકતા આખરે એક સામાજિક હોદ્દો છે.

(B) નાગરીકોએ ગરીબી માંથી આઝાદી મેળવવી જોઈએ, અગર તેઓ પુરી રીતે સમુદાયના કાર્યોમાં ભાગ લેવો હોય તો.

(C) નાગરીકતા અને સામાજિક વર્ગ બંને "વિરોધાભાસી સિદ્ધાંતો" છે.

(D) સામાજિક વર્ગીકરણ નાગરીકતા એ પ્રમાણિત કરેલા આધાર પર હોવું જોઈએ.

6. અનુઆધુનિકતાવાદના સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી કયા વિધાનો સાચા છે ? નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

a. અનુંઆધુનિકતાવાદ ઇતિહાસ અને સમાજની અતિશય અને સાર્વત્રિક સમજણનો અસ્વીકાર કરે છે.
b. અનુઆધુનિકતાવાદ જણાવે છે કે જ્ઞાન એ સંપૂર્ણ નથી; પરંતુ સાંસ્કૃતિક અને ઐતિહાસિક પરિપ્રેક્ષ્યોમાં સંબંધિત છે.
c. અનુઆધુનિકતાવાદ ખંડિત વિચારો અને વિવિધતાઓને મહત્વ આપે છે પરંતુ એકીકૃત અને સુસંગતતા ને નહીં.
d. અનુઆધુનિકતાવાદ ભાષાને એક વાર્તાલાપના માધ્યમ તરીકે જોવે છે જે વાસ્તવિકતાની સમજણને આકાર નથી આપતું.

કોડ્સ :

(A) a, c અને d (B) a, b અને c

(C) b, c અને d (D) a, b અને d

7. Match List – I and List – II and choose the correct answer from the codes given below.

List – I (Author)	List – II (Book/Work)
a. Anne Phillips	i. The Claims of Culture
b. Charles Taylor	ii. A Secular Age
c. Will Kymlicka	iii. Multicultural Odysseys
d. Seyla Benhabib	iv. Multiculturalism without Culture

Codes :

	a	b	c	d
(A)	ii	i	iv	iii
(B)	i	iii	ii	iv
(C)	iv	ii	iii	i
(D)	i	iv	ii	iii

8. Which of the following constitute core themes of conservatism ?

(A) Tradition; Hierarchy; Human Imperfection

(B) Social Change; Equality; Human Perfection

(C) Individualism; Hierarchy; Human Perfection

(D) Critique; Innovation; Change

7. યાદી-I અને યાદી-II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી – I (લેખક)	યાદી – II (બુક/કૃતિ)
a. એની ફિલિપ્સ	i. ધી ક્લેઈમ્સ ઑફ કલ્ચર
b. ચાર્લ્સ ટેલર	ii. એ સેક્યુલર એઝ
c. વિલ કીમલિકા	iii. મલ્ટિકલ્ચરલ ઑડેસીસ
d. સીલા બેન્હબિબ	iv. મલ્ટિકલ્ચરાલિઝમ વિધાઉટ કલ્ચર

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	ii	i	iv	iii
(B)	i	iii	ii	iv
(C)	iv	ii	iii	i
(D)	i	iv	ii	iii

8. નીચેનામાંથી કઈ બાબત રૂઢિચુસ્તતાવાદ ના મુખ્ય વિષયોની રચના કરે છે ?

(A) પરંપરા; વંશવેલો; માનવીય અપૂર્ણિતા

(B) સામાજિક બદલાવ; સમાનતા; માનવીય પૂર્ણિતા

(C) વ્યક્તિવાદ; વંશવેલો; માનવીય પૂર્ણિતા

(D) ટીકા; નાવીન્ય; સુધાર

9. Which of the following statements is true of liberalism ?

(A) Liberalism emerged as a rejection of modernity.

(B) Liberalism is based on individualism which considers the individual as ends in themselves.

(C) Liberalism understands the state to be natural and accidental.

(D) Liberalism considers all individuals as different and culturally constituted.

10. Which of the following pair is wrongly matched ?

(A) Mary Wollstonecraft – Liberal Feminism

(B) Germaine Greer – Radical Feminism

(C) Judith Butler – Neoliberal Feminism

(D) Friedrich Engels – Socialist Feminism

11. What is the name of the text that contains the teachings of Confucius and his followers ?

(A) The Urn of Life

(B) The Analects

(C) Tao Lin Su

(D) The Mystic Search

9. ઉદારમતવાદના સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે ?

(A) ઉદારમતવાદનો ઉદ્ભવ આધુનિકતાનાં અસ્વીકારમાંથી થયો છે.

(B) ઉદારમતવાદ એ વ્યક્તિવાદ આધારિત છે જે વ્યક્તિને પોતાનામાં જ સંપૂર્ણ માને છે.

(C) ઉદારમતવાદ સમજે છે કે રાજ્ય એ કુદરતી અને આકસ્મિક હોવું જોઈએ.

(D) ઉદારમતવાદ બધા વ્યક્તિઓને અલગ અને સાંસ્કૃતિક રચના માને છે.

10. નીચેની જોડીઓ પૈકી કઈ એક જોડી ખોટી રીતે મેળ ખાય છે ?

(A) મેરી વોલ્સ્ટનક્રાફ્ટ – ઉદાર નારીવાદ

(B) જેરમેઇન ગ્રીર – આમુલ નારીવાદ

(C) જુડીથ બટલર – અનુઉદાર નારીવાદ

(D) ફ્રેડરિક એંગલ્સ – સમાજવાદી નારીવાદ

11. નીચેનામાંથી કયો ગ્રંથ કોન્ફુશિયસ અને તેમના અનુયાયીઓ દ્વારા અપાયેલા શિક્ષણની જાણકારી આપે છે ?

(A) ધી અર્ન ઓફ લાઇફ

(B) ધી એનાલેક્ટ્સ

(C) તાઓ લિન સુ

(D) ધી મિસ્ટીક સર્ચ

12. Which of the following statements are true about the political thought of Aristotle ?
Choose the correct answer from the codes given below :
a. While the final and perfect association – the polis, grows for the sake of mere life, it exists for the good life.
b. The polis refers to the political community that arose from the conglomeration of several tribes into a single unity.
c. It is possible for the whole of a state to be happy even if most of its parts or all are not happy.
d. Justice belongs to the polis, for justice is an ordering of the political association.

Codes :
(A) a, c and d (B) b, c and d
(C) a, b and c (D) a, b and d

13. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

List – I (Thinker)	List – II (Concept)
a. Aristotle	i. Categorical Imperative
b. Immanuel Kant	ii. Four causes
c. Frantz Fanon	iii. Zone of Nonbeing
d. Hannah Arendt	iv. Vita Activa/ Active Life

Codes :

	a	b	c	d
(A)	ii	i	iii	iv
(B)	iii	i	iv	ii
(C)	iv	ii	iii	i
(D)	i	ii	iii	iv

12. એરિસ્ટોટલના રાજકીય વિચારોના સંદર્ભમાં નીચેના પૈકી કયા વિધાનો સાચા છે ?
નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો:
a. પોલિસ (રાજ્ય) જેટલું અંતિમ અને સંપૂર્ણ સંગઠન, તે વધે છે માત્ર જીવન અને અસ્તિત્વમાં રહે છે જીવનની સુખાકારી માટે.
b. પોલિસ (રાજ્ય) એ એક રાજકીય સમુદાય છે જે ઉદ્ભવે છે કેટલાક આદિજન સમૂહની એકતામાંથી.
c. એક આખા રાજ્ય માટે ખુશ રહેવું શક્ય છે તેમ છતાં પણ રાજ્યનાં આંશિક અથવા બધા ભાગો ખુશ નથી.
d. ન્યાય પોલિસ (રાજ્ય) સાથે સંબંધ ધરાવે છે, ન્યાય માટે રાજનીતિક સંગઠનનું આયોજન મુખ્ય વાત છે.

કોડ્સ :
(A) a, c અને d (B) b, c અને d
(C) a, b અને c (D) a, b અને d

13. યાદી – I અને યાદી – II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી–I (વિચારક)	યાદી–II (સંકલ્પના)
a. એરિસ્ટોટલ	i. કેટેગોરીકલ ઇમ્પેરેટિવ
b. ઈમાન્યુઅલ કાંત	ii. ફોર કોઝેસ
c. ફ્રાન્ટ્ઝ ફેનોન	iii. ઝોન ઓફ નોન-બિઇંગ
d. હાના આરેંટ	iv. વિટા એક્ટિવા/ એક્ટિવ લાઇફ

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	ii	i	iii	iv
(B)	iii	i	iv	ii
(C)	iv	ii	iii	i
(D)	i	ii	iii	iv

14. "Sovereignty cannot be represented, for the same reason that it cannot be alienated .... And law which the people has not ratified in person is void, if not law at all." Who said this ?

(A) Thomas Hobbes

(B) John Locke

(C) J. S. Mill

(D) J. J. Rousseau

15. Which of the following statements are true about the political thought of John Locke ?

Choose the correct answer from the codes given below :

a. John Locke made no distinction between political power and paternal power.

b. The compulsion to constitute a civil society was to protect and preserve freedom.

c. John Locke accepted Filmer's biblical account of the origins of political power.

d. Legitimate political authority was derived from the consensus of its people.

Codes :

(A) b and d (B) a and c

(C) a and d (D) a and b

14. "સ્વાયત્તતાનું પ્રતિનિધિત્વ એ કારણોથી નથી કરી શકાતું જે કારણોથી તેને વિમુખ નથી કરી શકાતું.... અને જે કાયદો કે જેને લોકોએ રૂબરૂમાં બહાલી નથી આપી તેને રદબાતલ કરવો જોઈએ, અગર કાયદો જ ના રહે." ઉપરોક્ત વાક્ય કોણે કહ્યું છે ?

(A) થોમસ હોબ્સ

(B) જોન લૉક

(C) જે. એસ. મિલ

(D) જે. જે. રૂસો

15. નીચેના પૈકી જોન લોકના રાજનીતિક વિચારોના સંદર્ભમાં કયા વિધાનો સાચા છે ?

નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

a. જોન લોક રાજનીતિક સત્તા અને પૈતૃક સત્તા વચ્ચે કોઈ તફાવત કરતા નથી.

b. નાગરીક સમાજ (સિવિલ સોસાઇટી)ના બંધારણીય મજબુરી સ્વતંત્રતાને બરકરાર રાખવા તથા તેની રક્ષા માટે છે.

c. જોન લોક ફિલ્મરના બિબ્લિકલ એકાઉન્ટ્સ ઑફ ધી ઓરિજિન્સ ઓફ પાવરમાં માને છે.

d. રાજનીતિક કાયદેસર પુરવાર થયેલ સત્તા લોકોની સર્વસંમતિ માંથી પ્રાપ્ત થાય છે.

કોડ્સ :

(A) b અને d (B) a અને c

(C) a અને d (D) a અને b

16. Given below are two statements, one is labelled as Assertion (A) and the other is labelled as Reason (R). Choose the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : Gramsci's discussion of hegemony hinged in part, on the empirical observation that capitalist rule in developed western states, increasingly is found on the generation of consent across civil society.

Reason (R) : Gramsci argued that the modern states since the mid-19th century have tended to legitimize their rule solely on grounds of coercion.

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

17. In which work did Mary Wollstonecraft deal with multiple female characters telling their stories in order to show the wrongs and equal oppression of different classes ?

(A) The Wrongs of Classes of Women

(B) The Wrongs of Women

(C) The Wrongs and Rights of Ownership

(D) The Right to Wrong Women

16. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજુ કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડસમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A): ગ્રામ્શીના આધિપત્ય (હેજેમની) ની ચર્ચા મહદ અંશે પ્રયોગમુલક નિરક્ષણમાં જોડાયેલી છે કે જે વિકસિત પશ્ચિમી દેશોના મૂડીવાદી શાસન વિશે છે અને ખાસ કરીને નાગરિક સમાજથી મળતી સંમતિ વિશે છે.

કારણ (R) : ગ્રામ્શી દલીલ કરે છે કે આધુનિક રાજ્યો છેક19મી સદીના મધ્યાંતર થી જ કાયદેસર પુરવાર થયેલ સત્તા બળજબરીથી મેળવે છે.

કોડ્સ :

(A) (A)અને (R) બંને સાચા છે અને(R) એ (A)ની સાચી સમજૂતી છે

(B) (A) અને(R) બંને સાચા છે પણ (R) એ (A)ની સાચી સમજૂતી નથી

(C) (A) સાચું છે પણ (R) ખોટું છે

(D) (A) ખોટું છે પણ(R) સાચું છે

17. મેરી વોલ્સ્ટનક્રાફ્ટ તેની કઈ કૃતિમાં વિવિધ વર્ગોના દ્વારા થતા ખોટાણા અને સમાન જુલમ દર્શાવવા માટે અનેક સ્ત્રી પાત્રો પોતાની વાર્તાઓ કહે છે ?

(A) ધી રોંગ્સ ઓફ કલાસિસ ઓફ વુમન

(B) ધી રોંગ્સ ઓફ વુમન

(C) ધી રોંગ્સ એન્ડ રાઇટ્સ ઓફ ઓનરશિપ

(D) ધી રાઇટ ટુ રોંગ વુમન

18. In his book titled Political Liberalism John Rawls begins with

(A) The fact of reasonable consensus

(B) The fact of ethical uniformity

(C) The fact of reasonable pluralism

(D) The fact of unreasonable difference

19. According to Hannah Arendt, "The concept of crystallization" refers to

(A) How freedom can be achieved by merging the rights of all into a common contextual framework

(B) How reason gets solidified into a singular political will

(C) How equality is secured by coalescing multiple truths into a single systematic constitution

(D) How totalitarianism emerges out of disparate elements belonging to the subterranean stream of western history

20. G. W. F. Hegel characterised the universal class of the bureaucracy as the "pillar of the state" because of its

(A) Commitment to the rule of God

(B) Commitment to political subjectivity

(C) Commitment to impartiality

(D) Commitment to the nobility

18. જોન રોલ્સ પોતાની બુક પોલિટિકલ લિબરાલિઝમ ની શરૂઆત કરે છે____ સાથે.

(A) વ્યાજબી સર્વસંમતિ ના તથ્ય થી

(B) નૈતિક એકરૂપતાની હકિકત થી

(C) વ્યાજબી બહુવચનવાદની હકિકત થી

(D) ગેરવ્યાજબી તફાવતોની હકિકત થી

19. હેના આરન્ટ ના અનુસાર "સ્ફટિકીકરણ(ક્રિસ્ટલાઇઝેશન)ની સંકલ્પના" દર્શાવે છે

(A) બધાના હક્કોને સમાન સંદર્ભમાં મેળવીને કઈ રીતે સ્વતંત્રતા મેળવી શકાય છે

(B) કઈ રીતે કારણ મજબૂત થાય છે એક એકાંકી રાજકીય ઈચ્છાશક્તિ માં

(C) કઈ રીતે સમાનતાને ઘણા બધા તથ્યોથી એક કાયદેસરના બંધારણથી સુરક્ષિત કરી શકાય છે

(D) પશ્ચિમી ઇતિહાસના ભૂગર્ભ પ્રવાહ સાથે જોડાયેલા હોવાના ભયાવહ ઘટકોમાંથી સર્વાધિકારવાદ કઈ રીતે ઉદ્ભવે છે

20. જી.ડબલ્યુ. એફ. હેગલ "રાજ્યના આધારસ્તંભો" તરીકે નોકરશાહીના સાર્વત્રિક વર્ગોને દશાવ્યા કારણ કે

(A) ભગવાનના શાસન પ્રત્યે પ્રતિબદ્ધતા

(B) રાજકીય વ્યક્તિત્વ પ્રત્યે પ્રતિબદ્ધતા

(C) નિષ્પક્ષતા પ્રત્યે પ્રતિબદ્ધતા

(D) ખાનદાની પ્રત્યે પ્રતિબદ્ધતા

21. Which of the following are elements of Kautilya's Saptanga theory of the state ?
(A) Swami, Praja, Rashtra
(B) Amatya, Kosha, Janapada
(C) Mitra, Shatru, Praja
(D) Dharma, Danda, Nyay

22. Match List – I with List – II and choose the correct answer from the codes given below.

List – I (Author)	List – II (Book/Work)
a. Ziauddin Barani	i. Bang-e-Dara
b. M. N. Roy	ii. Tarikh-i-Firoz Shahi
c. Muhammad Iqbal	iii. The Historical Role of Islam
d. B. R. Ambedkar	iv. Pakistan or Partition of India

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	iv	ii	iii
(B)	iv	ii	iii	i
(C)	ii	iii	i	iv
(D)	ii	i	iii	iv

23. Which of the following pairs of concepts and advocate is wrongly matched ?
(A) Deendayal Upadhyaya – Integral Humanism
(B) M. N. Roy – Radical Humanism
(C) Bal Gangadhar Tilak – 4 Pillar State
(D) Sri Aurobindo – Integral Yoga

21. નીચેનામાંથી ક્યા તત્વો કૌટિલ્યના સપ્તાંગ સિદ્ધાંત ના તત્વો છે ?
(A) સ્વામી, પ્રજા, રાષ્ટ્ર
(B) અમાત્ય, કોશ, જનપદ
(C) મિત્ર, શત્રુ, પ્રજા
(D) ધર્મ, દંડ, ન્યાય

22. યાદી–I અને યાદી–II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડસમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી–I (લેખક)	યાદી–II (બુક/કૃતિ)
a. ઝિયાઉદ્દીન બરાની	i. બેંગ એ દારા
b. એમ. એન. રોય	ii. તારીખે-એ-ફિરોઝ શાહી
c. મોહમ્મદ ઈકબાલ	iii. ધી હિસ્ટોરિકલ રોલ ઓફ ઈસ્લામ
d. બી. આર. આંબેડકર	iv. પાકિસ્તાન ઓર પાર્ટીશન ઓફ ઇન્ડિયા

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	iv	ii	iii
(B)	iv	ii	iii	i
(C)	ii	iii	i	iv
(D)	ii	i	iii	iv

23. નીચેનામાંથી કઈ સંકલ્પના અને સર્જકની જોડી ખોટી રીતે દર્શાવેલી છે ?
(A) દિનદયાલ ઉપાધ્યાય- ઈન્ટિગ્રલ હ્યુમાનિઝમ
(B) એમ.એન.રોય- રેડીકલ હ્યુમાનિઝમ
(C) બાલ ગંગાધર તિલક- ૪ પિલર સ્ટેટ
(D) શ્રી ઓરોબિંદો- ઈન્ટિગ્રલ યોગા

24. Which of the following statements are true of V. D. Savarkar ?
Choose the correct answer from the codes given below.

a. Savarkar understood Hindutva to be the bond of love, common motherland and common blood among Hindus.

b. Savarkar authored the book titled Hindutva : What is a Hindu ?

c. Savarkar established the RSS in 1926

d. Savarkar wrote the book Inside the Enemy Camp.

Codes :

(A) a and d

(B) b and c

(C) c and d

(D) a and b

25. Which of the following pairs of author and books is correctly matched ?

(A) Louis Fischer – My Days with Gandhi

(B) Nirmal Kumar Bose – A Week with Gandhi

(C) Bhikhu Parekh – Mahatma Gandhi : Nonviolent Power in Action

(D) Rajmohan Gandhi – The Good Boatman

24. વી. ડી. સાવરકરના સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી ક્યા કથનો સાચા છે ?
નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

a. સાવરકર હિન્દુત્વાને હિન્દુઓના એક પ્રેમ, સમાન માતૃત્વ અને સમાન લોહી તરીકે સમજે છે.

b. સાવરકરે એક બુક લખી છે જેનું શીર્ષક છે હિન્દુત્વ: વ્હોટ ઈઝ એ હિંદુ ?

c. સાવરકર 1926 માં આર.એસ.એસ.ની સ્થાપના કરે છે.

d. સાવરકર બુક લખે છે ઈનસાઈડ ધી એનિમી કેમ્પ.

કોડ્સ :

(A) a અને d

(B) b અને c

(C) c અને d

(D) a અને b

25. નીચેનામાંથી કૃતિ અને સર્જક ની કઈ જોડી સાચી છે ?

(A) લુઈસ ફિશર – માય ડેઝ વિથ ગાંધી

(B) નિર્મલ કુમાર બોઝ – એ વિક વિથ ગાંધી

(C) ભીખુ પારેખ – મહાત્મા ગાંધી: નોન-વાયોલન્ટ પાવર ઈન એકશન

(D) રાજામોહન ગાંધી – ધી ગુડ બોટમેન

26. "If we wish to maintain democracy not merely in form, but also in fact, what must we do ? .... It means we must abandon the bloody methods of revolution. It means we must abandon the method of civil disobedience, non-cooperation and satyagraha.... These methods are nothing but the Grammar of Anarchy, and the sooner they are abandoned, the better for us". Who said this ?

(A) Jawaharlal Nehru
(B) B. R. Ambedkar
(C) V. D. Savarkar
(D) Bal Gangadhar Tilak

27. Which of the following books is NOT authored by Ram Manohar Lohia ?

(A) <u>Guilty Men of India's Partition</u>
(B) <u>A Revolutionary's Quest</u>
(C) <u>Hindu Banam Hindu</u>
(D) <u>Economics After Marx</u>

28. Match List – I and List – II and choose the correct answer from the codes given below.

List – I (Author)	List – II (Book/Work)
a. Pandita Ramabai	i. <u>Women Enslaved</u>
b. Tarabai Shinde	ii. <u>The High-Caste Hindu Woman</u>
c. E. V. Ramasamy	iii. <u>Stripurush Tulana</u>
d. Sarojini Naidu	iv. <u>Village Song</u>

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	iv	iii	ii	i
(C)	ii	iii	i	iv
(D)	ii	iii	iv	i

26. "અગર આપણે લોકશાહીને એક પ્રકારથી વધારે એક તથ્ય તરીકે જાળવી રાખવા માંગતા હોઈએ તો આપણે શું કરવું ઘટે ?... આપણે લોહિયાળ ક્રાંતિનો માર્ગ ત્યજી દેવો જોઈએ. એનો મતલબ થશે આપણે સિવિલ ડિસ્ઓબેડીયન્સ,અસહકાર અને સત્યાગ્રહના માર્ગો પણ છોડી દેવા જોઈએ કે જે અરાજકતાના રસ્તાઓ છે. આપણે આ રસ્તાઓ જેટલા જલ્દી ત્યજી દઈશું એટલું સારૂં છે." ઉપરોક્ત વિધાન કોણે કહ્યું છે ?

(A) જવાહરલાલ નહેરુ
(B) બી. આર. આંબેડકર
(C) વી. ડી. સાવરકર
(D) બાલ ગંગાધર તિલક

27. નીચેના પૈકી કઈ કૃતિ રામ મનોહર લોહિયા એ લખેલી નથી ?

(A) <u>ગિલ્ટી મેન ઑફ ઈન્ડિયાઝ પાર્ટિશન</u>
(B) <u>એ રેવોલ્યુશનરીઝ ક્વેસ્ટ</u>
(C) <u>હિન્દુ બનામ હિંદુ</u>
(D) <u>ઇકોનોમિક્સ આફ્ટર માર્ક્સ</u>

28. યાદી–I અને યાદી–IIની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી–I (લેખક)	યાદી–II (બુક/કૃતિ)
a. પંડિત રમાબાઈ	i. <u>વુમન ઈનસ્લેવ્ડ</u>
b. તારાબાઈ શિંદે	ii. <u>ધી હાઈ કાસ્ટ હિન્દુ વુમન</u>
c. ઈ. વી. રામાસ્વામી	iii. <u>સ્ત્રી પુરુષ તુલના</u>
d. સરોજીની નાયડુ	iv. <u>વિલેજ સોંગ</u>

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	iv	iii	ii	i
(C)	ii	iii	i	iv
(D)	ii	iii	iv	i

29. Given below are two statements one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R). Choose the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : Nehru insisted that a scientific approach be accepted as a way of life, as a guiding principle and as a process of thinking to build the foundation of modern India.

Reason (R) : Nehru observed that science revolutionized the conditions of human life and enabled man to secure considerable relief from the burden of miseries.

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

30. Which of the following statements are true of Aurobindo's concept of nationalism ?
Choose the correct answer from the codes given below.

a. Aurobindo's concept of nationalism was deeply rooted in spirituality.

b. Aurobindo viewed the nation as a metaphysical entity geared to a utopian future.

c. Aurobindo viewed the nation as a divine entity and a spiritual force.

d. Aurobindo saw nationalism as a stepping stone towards human unity.

Codes :

(A) b, c and d (B) a, b and d

(C) a, b and c (D) a, c and d

29. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : નહેરુ ધ્યાન દોરે છે કે વૈજ્ઞાનિક અભિગમનો સ્વીકાર એક જીવનના અભિન્ન હિસ્સા જેવો હોવો જોઈએ, એક માર્ગદર્શક સિદ્ધાંત અને આધુનિક વિચારો કે જે આધુનિક ભારતનું ઘડતર કરશે.

કારણ (R): નહેરુ નિરીક્ષણ કરે છે કે વિજ્ઞાને લોકોના જીવનમાં એક નવી ક્રાંતિ લાવી છે અને લોકોને કટિબદ્ધ કર્યા છે કે તેઓ જીવનની મુશ્કેલીઓમાંથી સફળતાપૂર્વક પસાર થઈ શકે.

કોડ્સ :

(A) (A)અને (R) બંને સાચા છે અને(R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે

(B) (A) અને(R) બંને સાચા છે પણ (R) એ (A)ની સાચી સમજૂતી નથી

(C) (A) સાચું છે પરંતુ(R) ખોટું છે

(D) (A) ખોટું છે પરંતુ(R) સાચું છે

30. શ્રી ઓરોબિંદોના રાષ્ટ્રવાદના સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી ક્યા વિધાનો સાચા છે? નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

a. ઓરોબિંદોનો રાષ્ટ્રવાદની સંકલ્પનાના પાયામાં આધ્યાત્મ છે.

b. ઓરોબિંદો રાષ્ટ્રને એક તાત્ત્વિક મીમાંસાના રૂપમાં જુએ છે જે એક આદર્શ સમાજ વ્યવસ્થાનું ભવિષ્ય છે.

c. ઓરોબિંદો રાષ્ટ્રને એક ધાર્મિક વસ્તુના રૂપમાં જુએ છે અને એ એક આધ્યાત્મિક પરિબળ છે.

d. ઓરોબિંદો રાષ્ટ્રવાદને એક માનવા એકતાનાઆધાર સ્તંભ તરીકે જુએ છે.

કોડ્સ :

(A) b, c અને d (B) a, b અને d

(C) a, b અને c (D) a, c અને d

31. Match List – I with List – II and choose the correct answer from the codes given below :

	List – I (Approach)		List – II (Exponent)
a.	Institutional	i.	Samuel P. Huntington
b.	Political culture	ii.	Douglass North
c.	Political economy	iii.	Gabriel Almond
d.	New Institutionalism	iv.	Adam Przeworski

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	iii	ii	iv
(B)	iii	i	iv	ii
(C)	i	iii	iv	ii
(D)	iii	i	ii	iv

32. Given below are two statements, one is labelled as Assertion (A) and the other is labelled as Reason (R). Choose the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : European nationalism in the 19th century was closely linked with the rise of liberal democracy and the idea of a unified national identity.

Reason (R) : The Civil Rights Movement in the 19th century helped spread the ideals of national self-determination across Europe.

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

31. યાદી–I અને યાદી–IIની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડસમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

	યાદી–I (અભિગમ)		યાદી–II (સમર્થક)
a.	સંસ્થાગત	i.	સેમ્યુઅલ પી. હંટિંગ્ટન
b.	રાજકીય સંસ્કૃતિ	ii.	ડગ્લાસ નોર્થ
c.	રાજકીય અર્થશાસ્ત્ર	iii.	ગેબ્રિયલ આલમન્ડ
d.	નૂતન સંસ્થાવાદ	iv.	એડમ પ્રોવોર્સકી

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	iii	ii	iv
(B)	iii	i	iv	ii
(C)	i	iii	iv	ii
(D)	iii	i	ii	iv

32. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડસમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : ૧૯ મી સદીનો યુરોપિયન રાષ્ટ્રવાદ નજીકથી જોડાયેલો છે ઉદારવાદી લોકશાહીના ઉદ્ભવ અને રાષ્ટ્રની ઓળખાણની એકતા સાથે.

કારણ (R) : ૧૯ મી સદીના સિવિલ હકોની ઝુંબેશે યુરોપમાં રાષ્ટ્ર આધારિત રાજનીતિક માળખાની રચના કરવામાં મદદ કરી છે.

કોડ્સ :

(A) (A) અને (R) બંને સાચા છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે

(B) (A) અને (R) બંને સાચા છે પણ (R) એ (A)ની સાચી સમજૂતી નથી

(C) (A) સાચું છે પણ (R) ખોટું છે

(D) (A) ખોટું છે પણ (R) સાચું છે

33. Which one of the following pairs is NOT correctly matched ?

(A) C. Wright Mills : Power Elite

(B) Vladimir Lenin : Vanguard Party

(C) Gaetano Mosca : Ruling Class

(D) Robert Michels : Unequal exchange

33. નીચે આપેલામાંથી કયો એક વિષયએકબીજાથી સુસંગત નથી?

(A) સી. રાઇટ મિલ્સ : પાવર એલિટ

(B) વ્લાદિમીર લેનિન : વેનગાર્ડ પાર્ટી

(C) ગાયતેનો મોસ્કા : રૂલિંગ ક્લાસ

(D) રોબર્ટ મિશેલ્સ : અનઈક્વલ એક્સચેન્જ

34. Which among the following according to Esping-Anderson are the major features of the welfare state model ?

1. Universal social protection.
2. Commodification of labour.
3. De-commodification of essential services.
4. Residual approach to welfare.

Codes :

(A) 1 and 3 only

(B) 2 and 4 only

(C) 1, 2 and 3 only

(D) 1 and 4 only

34. એસ્પીંગ-એન્ડરસનના અનુસાર નીચેનામાંથી કઈ કલ્યાણ રાજ્યની વિશિષ્ટતાઓ છે?

1. સાર્વત્રિક સામાજિક સુરક્ષા.
2. શ્રમનું માલવસ્તુકરણ.
3. મૂલ્યવાન સેવાનું અમાલવસ્તુકરણ.
4. નિવાસી આધારિત કલ્યાણ અભિગમ.

કોડ્સ :

(A) 1 અને 3 માત્ર

(B) 2 અને 4 માત્ર

(C) 1, 2 અને 3 માત્ર

(D) 1 અને 4 માત્ર

35. Who among the following is associated with the analysis of totalitarianism as ideologically bound tyranny ?

(A) Guillermo O'Donnell

(B) Carl Schmitt

(C) Hannah Arendt

(D) Robert Dahl

35. નીચેના પૈકી કોણ હેતુવાદી બંધનરૂપ નિર્દયશાસન તરીકે ભાર મૂકે છે?

(A) ગુલિરમો ઓ' ડોનેલ

(B) કાર્લ સ્મિટ

(C) હાના આરન્ટ

(D) રોબર્ટ ડાહલ

36. Consider the following and identify the features of the parliamentary form of government.

1. Presence of a nominal or titular head of state.
2. Collective responsibility of the executive to the legislature.
3. Accountability of the executive to the legislature.
4. Clear separation of powers.

Codes :

(A) 2, 3 and 4

(B) 1, 2 and 4

(C) 1, 3 and 4

(D) 1, 2 and 3

37. Who among the following is associated with the concept of 'polyarchy' ?

(A) Samir Amin

(B) Robert Dahl

(C) David Apter

(D) Gaetano Mosca

36. નીચે આપેલી વિશિષ્ટતાઓ પૈકી સંસદીય પ્રણાલીની વિશિષ્ટતાઓ ઓળખો.

1. નામમાત્ર અથવા ઉપાધિરૂપ પ્રમુખ ની હાજરી.
2. કાર્યપાલિકા માટે વિધાનમંડળ પ્રતિ સંયુક્ત જવાબદારી.
3. કાર્યપાલિકાની વિધાનમંડળ પ્રતિ જવાબદારી.
4. સત્તાઓનું સ્પષ્ટ વિભાજન.

કોડ્સ :

(A) 2, 3 અને 4

(B) 1, 2 અને 4

(C) 1, 3 અને 4

(D) 1, 2 અને 3

37. નીચેના પૈકી કોણ "પોલી-આરકી" ની સંકલ્પના સાથે જોડાયેલ છે ?

(A) સમીર આમીન

(B) રોબર્ટ ડાહલ

(C) ડેવિડ એપ્ટર

(D) ગાયતેનો મોસ્કા

38. Match List – I with List – II and select the correct answer from the code given below.

List – I (Concept)	List – II (Idea)
a. Centre-periphery model	i. Growth under foreign capital, without autonomy
b. Unequal exchange	ii. Strategy for autonomous development
c. Delinking	iii. Exploitation through terms of trade and wage differential
d. Dependent development	iv. Structural inequality between industrialized and developing nations

Codes :

	a	b	c	d
(A)	iv	iii	ii	i
(B)	iii	ii	iv	i
(C)	i	ii	iii	iv
(D)	ii	iii	i	iv

38. યાદી–I અને યાદી–II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી–I (સંકલ્પના)	યાદી–II (વિચાર)
a. કેન્દ્ર-પરિઘ મોડલ	i. આત્મનિર્ભરતા વગર વિદેશી મૂડીનો વિકાસ
b. અસમાન આપ-લે	ii. સ્વ-કેન્દ્રિત વિકાસની યોજના
c. રેખાંકિત	iii. વ્યાપાર અને મહેનતાણા દ્વારા થતું શોષણ
d. આધારીત વિકાસ	iv. ઔદ્યોગિક વિકસિત અને વિકાસશીલ દેશો વચ્ચેની માળખાગત અસમાનતા

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	iv	iii	ii	i
(B)	iii	ii	iv	i
(C)	i	ii	iii	iv
(D)	ii	iii	i	iv

39. 'Mixed Member Proportional' (MMP) system ensures proportionality by

(A) Allowing only plurality based constituency wins

(B) Compensating party seat shares via national list

(C) Requiring ranked-preferential voting

(D) Excluding minority parties from legislatures

40. Theda Skocpol's structural theory of revolution emphasizes on

(A) Charismatic revolutionary leadership

(B) State breakdown due to international pressure and peasant autonomy

(C) Bourgeois class consciousness

(D) Ideological indoctrination by vanguard parties

41. What is the meaning of deterrence ?

(A) Non-use of force by using the potential and exploitability of force

(B) Achieve security through the ability to defend

(C) Seek balance of power with the adversarial state

(D) Deny the adversary any gain from a conflict by defending one's own interest

39. મિક્સ્ડ મેમ્બર પ્રપોર્શનલ સિસ્ટમ પ્રમાણભૂતતા સુનિશ્ચિત કરે છે કેઃ

(A) માત્ર અનેકત્વ આધારિત ચૂંટણી જીતી

(B) રાષ્ટ્રીય યાદી દ્વારા પાર્ટીના હિસ્સાનું પૂરતું સંતુલન

(C) રેન્ક કરેલા પસંદગીઓના મતદાન આધારિત

(D) અલ્પસંખ્ય પાર્ટીઓને વિધાનસભા માંથી બાકાત રાખી

40. થેડા સ્કોચપોલ ના ક્રાંતિના ઢાંચાગત સિદ્ધાંત શાના પર ભાર મૂકે છે?

(A) આકર્ષક ક્રાંતિકારી નેતાઓ

(B) આંતરરાષ્ટ્રીય દબાણને કારણે રાજ્ય વિભાજન અને વર્તમાન સ્વાયત્તતા

(C) બુર્ઝુઆ (મૂડીવાદ) વર્ગની જાગૃતિ

(D) વેન્ગાર્ડ પાર્ટીઓ દ્વારા વિચારધારાત્મક પ્રેરણા

41. ડિટરન્સ(અવરોધ) ની સંકલ્પના શું છે?

(A) બળપ્રયોગ કર્યા વગર શોષણ સામગ્રી નું સાધન

(B) બચાવની ક્ષમતાનો ઉપયોગ કરી સુરક્ષા સુનિશ્ચિત કરવી

(C) વિરોધી રાજ્યો સાથે શક્તિનું સંતુલન કરવું

(D) વિરોધીઓ ને કોઈ તકરારમાં લાભ આપ્યા વગર પોતાના હિતોનું રક્ષણ કરવું

42. Which of the following are the elements of traditional concept of security ? Answer using the code below.

a. Guard against climate change
b. Protect sovereignty of the state
c. Seek more weapons
d. Preserve territorial integrity of the state

Code :

(A) a, b, c
(B) b, c, d
(C) a, b, d
(D) a, c, d

43. Which of the following statement is true ?

(A) Chemical weapons convention allows the use of chemical weapons during war but not during peace.
(B) The genesis of international Atomic Energy Agency was President Roosevelt's address to the United Nations, titled "Nations for Peace".
(C) Partial Test Ban Treaty prohibits any nuclear explosion in the atmosphere, outer space, under water.
(D) The conference on Disarmament is a single unilateral disarmament negotiating forum of the international community.

42. સુરક્ષાની પરંપરાગત સંકલ્પના ના અનુસંધાને નીચેનામાંથી ઘટક તત્વો ઓળખો. કોડ્સનો ઉપયોગ કરી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

a. જળવાયુ પરિવર્તન સામે સુરક્ષા
b. રાજ્યની સ્વાયત્તતાની રક્ષા
c. હથિયારોનો વધારે સમાવેશ
d. રાજ્યની પ્રાદેશિક અખંડતાનું રક્ષણ

કોડ્સ :

(A) a, b, c
(B) b, c, d
(C) a, b, d
(D) a, c, d

43. નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે ?

(A) કેમિકલ વેપન કન્વેન્શન, રાસાયણિક હથિયારોનો ઉપયોગ જંગ દરમિયાન પરવાનગી આપે છે પણ શાંતિની સ્થિતિમાં નહીં
(B) ઇન્ટરનેશનલ એટોમિક એનર્જી એજન્સી (IAEA) ની રચના અમેરિકી રાષ્ટ્રપતિ રુઝવેલ્ટના યુનાઈટેડ નેશન્સ સંબોધન "નેશન ફોર પીસ" દ્વારા થઈ છે.
(C) પાર્શિયલ ટેસ્ટ બેન ટ્રીટી (PTBT) પરમાણુ અખતરા ને વાતાવરણ, અવકાશ અને પાણીની અંદર કરતા રોકે છે
(D) 'ધી કોન્ફરન્સ ઑન ડિસઆર્માંમેન્ટ' એ એકમાત્ર એકાંકી આંતરરાષ્ટ્રીય સમુદાયના વાટાઘાટનું માધ્યમ છે

44. Which of the following is an important idea related to Marxist approach to international relations ?

(A) Anarchical structure of international system

(B) Base and superstructure relationship

(C) Human nature as the determinant of state behaviour

(D) Institutions as facilitators of international co-operation

45. Which of the following statements is true ?

(A) The World Trade Organisation (WTO) came into existence in 1996.

(B) The WTO was created as a subsidiary of International Monetary Fund.

(C) Multilateral Investment Guarantee Agency is a part of WTO mechanism.

(D) Trade Related aspects of Intellectual Property Rights is a part of WTO mechanism.

44. નીચેના પૈકી આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધમાં માર્ક્સવાદ અભિગમના અનુસંધાને કયો જરૂરી વિચાર છે ?

(A) આંતરરાષ્ટ્રીય પ્રણાલીનું અરાજકતા પૂર્ણ માળખું

(B) આધાર અને ઉપરાકૃતિ વચ્ચેનો સંબંધ

(C) માનવ સ્વભાવ રાજ્યના વર્તનને નિર્ધારિત કરનાર તત્વ છે

(D) આંતરરાષ્ટ્રીય સહકારના સુગમકર્તા તરીકે સંસ્થાઓ

45. નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે ?

(A) વિશ્વ વ્યાપાર સંસ્થા (WTO) નો જન્મ 1996 માં થયો.

(B) વિશ્વ વ્યાપાર સંસ્થા (WTO) ની રચના આઈ. એમ. એફ. (IMF) ની સહાયકી સંસ્થા તરીકે કરવામાં આવી હતી.

(C) બહુપક્ષીય રોકાણ ગેરંટી એજન્સી (MIGA) એ વિશ્વ વ્યાપાર સંસ્થા (WTO) ની પ્રક્રિયાનો ભાગ છે.

(D) બૌદ્ધિક મિલ્કત હકોના વ્યાપાર સંબંધી પાસાઓ એ વિશ્વ વ્યાપાર સંસ્થા (WTO)ની વ્યવસ્થાનો ભાગ છે.

46. Match List – I with List – II and choose correct answer from the codes given below.

List – I (Author)	List – II (Book)
a. Hans Morgenthau	i. Theory of International Politics
b. Kenneth Waltz	ii. Cooperation Under The Security Dilemma
c. John Mearsheimer	iii. Politics Among Nations
d. Robert Jervis	iv. The Tragedy of Great Powers

Codes :

	a	b	c	d
(A)	iv	iii	ii	i
(B)	i	iii	ii	iv
(C)	iii	i	iv	ii
(D)	i	ii	iii	iv

47. Which of the following statements is true ?

(A) Kyoto protocol commits the parties to the treaty regulating ozone layer depletion.

(B) The US is not a party to Paris Treaty on climate change.

(C) The second commitment period of the Kyoto protocol was until 2020.

(D) Montreal protocol does not commit the parties to regulate the emission of CFC gases.

46. યાદી-I અને યાદી-II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી-I (સર્જક/લેખક)	યાદી-II (કૃતિ/બુક)
a. હન્સ મોરગેન્થુ	i. થીયરી ઓફ ઇન્ટરનેશનલ પોલિટિક્સ
b. કેનેથ વૉલ્ટ્ઝ	ii. કો-ઓપરેશન અંડર ધી સિક્યુરિટી ડિલેમા
c. જોન મેરશિમર	iii. પોલિટિક્સ અમોંગ નેશન્સ
d. રોબર્ટ જર્વિસ	iv. ધી ટ્રેજેડી ઓફ ગ્રેટ પાવર્સ

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	iv	iii	ii	i
(B)	i	iii	ii	iv
(C)	iii	i	iv	ii
(D)	i	ii	iii	iv

47. નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે ?

(A) ક્યોટો પ્રોટોકોલ પક્ષોને ઓઝોન સ્તર નુકસાનને નિયમિત કરનારી સંધિ માટે પ્રતિબદ્ધ કરે છે.

(B) યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ અમેરિકા પેરીસ જળવાયુ સંધિનો એક પક્ષ/સભ્ય નથી.

(C) ક્યોટો પ્રોટોકોલ નો બીજો પ્રતિબદ્ધ સમયગાળો 2020 સુધી હતો.

(D) મોન્ટ્રીયલ પ્રોટોકોલ પક્ષકારોને સી.એફ.સી. (CFC) વાયુઓનાં ઉત્સર્જનને નિયંત્રિત કરવા માટે પ્રતિબદ્ધ કરતું નથી.

48. Which of the following is a principle of the United Nations mentioned in Article 2 of its Charter ?

(A) Respect sovereign equality of all members

(B) Bring about complete disarmament

(C) Reduce inequality of income among members

(D) Prevent use of weapons of mass destruction

49. Given below are two statements, one is labelled as Assertion (A) and the other is labelled as Reason (R). Choose the correct answer from the codes given below :

Assertion (A) : Emerging powers like India have been making a demand for reforms in the UN Security Council.

Reason (R) : The organisation of the UN Security Council does not adequately represent the emerging powers.

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

48. નીચેના પૈકી કયું સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંઘના ચાર્ટરના કલમ-૨ માં લિખિત સિદ્ધાંતોમાં નું એક છે ?

(A) બધા સભ્યોની સમાન સ્વાયત્તતાનો આદર

(B) સંપૂર્ણ નિશસ્ત્રીકરણ

(C) સભ્યો વચ્ચે આવકની અસમાનતાને ઘટાડવી

(D) મહા વિનાશના શસ્ત્રો (WMD) નો ઉપયોગમાં નિયંત્રણ/રોક લગાવવી

49. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A): ભારત જેવી ઉભરતી શક્તિ સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘ ની "સુરક્ષા પરિષદ"ના સુધારાની માંગ કરી રહી છે.

કારણ (R): સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંઘની સુરક્ષા પરિષદ પૂરતા પ્રમાણમાં ઉભરતી શક્તિઓને પ્રતિનિધિત્વ આપતું નથી.

કોડ્સ :

(A) (A) અને (R) બંને સાચા છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે

(B) (A) અને (R) બંને સાચા છે પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી

(C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે

(D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે

50. Given below are four groups of ideas. Which of these groups comprises all ideas drawn from Woodrow Wilson's "Fourteen Points" ?

(A) Formation of an association of nations, Right to self-determination, formation of regional groups

(B) Right to self-determination, Free trade, Ban on weapons of mass destruction

(C) General and complete disarmament, Formation of international trade organisation, Open diplomacy

(D) Equal trade conditions, Adjust colonial claims, Decrease armaments

51. Which among the following is an important reason behind the signing of India-USSR Friendship Treaty, 1971 ?

(A) Call for independence by Mukti Bahini in East Pakistan

(B) Emergence of Washington -Beijing-Islamabad axis

(C) Inflow of refugees from East Pakistan into India

(D) People's Republic of China replacing Republic of China in UN Security Council

50. નીચે ચાર જૂથમાં વિચારો આપેલા છે. એ પૈકી કયું જૂથ વુડ્રો વિલ્સન ના "ચૌદ પોઇન્ટસ" ના બધા વિચારો સમાવિષ્ટ કરે છે ?

(A) રાષ્ટ્રના સંગઠનની રચના, આત્મનિર્ણય/સ્વતંત્રતાનો અધિકાર, પ્રાદેશિક જૂથ ની રચના

(B) આત્મનિર્ણય/સ્વતંત્રતાનો અધિકાર, મુક્ત વેપાર, વિશ્વવિનાશક હથિયાર (WMD) પર પ્રતિબંધ

(C) સામાન્ય અને સંપૂર્ણ અસ્ત્રવિમુક્તિ, આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર સંસ્થાની રચના, ખુલ્લી મુત્સદ્દીગીરી

(D) સમાન વેપારની શરતો, વસાહતી દાવાઓને સમાયોજિત કરવા, શસ્ત્રોનો ઘટાડો

51. ભારત અને સોવિયેત સંઘ વચ્ચે 1971 માં થયેલા મિત્રતા કરાર પાછળ કયું મુખ્ય કારણ જવાબદાર છે ?

(A) મુક્તિ બહિની દ્વારા પૂર્વ પાકિસ્તાનમાં આઝાદીની માંગ

(B) વોશિંગટન – બેઇઝિંગ – ઈસ્લામાબાદ વચ્ચે ઉદ્ભવેલું જોડાણ

(C) પૂર્વ પાકિસ્તાનમાંથી ભારતમાં શરણાર્થીઓનો પ્રવેશ

(D) પીપલ્સ રીપબ્લિક ઓફ ચાઇનાનો રીપબ્લિક ઓફ ચાઇના સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘની સુરક્ષા પરિષદમાં ફેરબદલ

52. Which of the following statements is true of the India-US Nuclear Deal, 2005 ?

(A) India's entire nuclear programme was brought under the supervision of International Atomic Energy Agency (IAEA)

(B) Civilian and military nuclear reactors were separated and military reactors were brought under IAEA supervision

(C) India signed the Non-Proliferation Treaty and became a member of the Nuclear Suppliers Group

(D) Civilian and military nuclear reactors were separated and civilian reactors were brought under IAEA supervision

53. Which of the following is a principle of Gujral Doctrine ?

(A) Non-interference in the region

(B) Non-alignment with neighbours

(C) Non-reciprocity in relations with neighbours

(D) Non-participation in regional affairs

52. ભારત અને અમેરિકા વચ્ચે 2005 માં થયેલા નાગરીક પરમાણુ કરારના અનુસંધાને નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે ?

(A) ભારતે સંપૂર્ણ પરમાણુ કાર્યક્રમ ઇન્ટરનેશનલ એટોમિક એનર્જી એજન્સી (IAEA) ની દેખરેખ માં લાવવો પડશે

(B) સિવિલિયન (નાગરીક) અને મિલિટરી (લશ્કરી) પરમાણુ રિએક્ટરોને અલગ કરીને મિલિટરી (લશ્કરી) પરમાણુ કાર્યક્રમ ઇન્ટરનેશનલ એટોમિક એનર્જી એજન્સી (IAEA) ની દેખરેખ માં લાવવામાં આવેલા

(C) ભારતે "નોન-પ્રોલિફરેશન સંધિ" સહી કરીને ન્યુક્લિયર સપ્લાયર ગ્રુપ (NSG) નું સભ્ય બનવું પડશે

(D) સિવિલિયન (નાગરીક) અને મિલિટરી (લશ્કરી) પરમાણુ રિએક્ટરોને અલગ કરીને સિવિલિયન (નાગરીક) પરમાણુ કાર્યક્રમ ઇન્ટરનેશનલ એટોમિક એનર્જી એજન્સી (IAEA) ની દેખરેખ માં લાવવામાં આવેલા

53. નીચેનાપૈકી કયો ગુજરલ ડોક્ટરીન (નીતિ)નો સિદ્ધાંત છે ?

(A) પ્રદેશમાં બિન-દખલગીરી

(B) પડોશમાં ગુઠ નિરપેક્ષતા/બિન-સંરેખણ (નોન-અલાઇન્મેન્ટ)

(C) પડોશના સંબંધ માં બિન – આપ લે

(D) પ્રાદેશિક બાબતોમાં બિન – ભાગીદારી

54. Given below are two statements, one is labelled as Assertion (A) and the other is labelled as Reason (R). Choose the correct answer from the codes given below :

Assertion (A) : Peace and development in India's Northeastern Region is one of the objectives of the "Look East Policy".

Reason (R) : India has signed a free trade agreement with the ASEAN.

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the reason of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the reason of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

55. Which of the following is NOT one of the four foundational agreements between India and U.S.A. ?

(A) Basic Exchange and Cooperation Agreement

(B) International Solar Alliance

(C) Logistics Exchange Memorandum of Agreement

(D) Communications Compatibility and Security Agreement

54. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ (R) છે. નીચે આપેલા કોડસમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : ભારતના ઉત્તર-પશ્ચિમ પ્રદેશમાં શાંતિ અને વિકાસ એ ભારતની "લુક ઈસ્ટ પોલીસી" નો એક મુખ્ય ઉદ્દેશ છે.

કારણ (R) : ભારતે આસિયાન (ASEAN) સાથે મુક્ત વેપાર કરાર (ફ્રી ટ્રેડ એગ્રીમેન્ટ) કર્યો છે.

કોડ્સ :

(A) (A) અને (R) બંને સાચા છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે

(B) (A) અને (R) બંને સાચા છે પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી

(C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે

(D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે

55. નીચેના પૈકી કયો એક કરાર ભારત અને અમેરિકા (USA) વચ્ચે થયેલા ચાર પાયાગત કરાર માંનો એક નથી ?

(A) બેઝિક એક્સચેન્જ એન્ડ કો-ઓપરેશન એગ્રીમેન્ટ

(B) ઇન્ટરનેશનલ સોલર અલાઇન્સ

(C) લોજિસ્ટિક એક્સચેન્જ મેમોરેન્ડમ ઓફ એગ્રીમેન્ટ

(D) કોમ્યુનિકેશન્સ કમ્પેટિબીલિટી એન્ડ સિક્યુરિટી એગ્રીમેન્ટ

56. Which of the following is a part of the "Look West Policy" ?

(A) Improve relations with the UAE and Saudi Arabia

(B) Recognition of the Taliban regime in Afghanistan

(C) Sign a Free Trade Agreement with the European Union

(D) Prevent China from using the Gwadar port of Pakistan

57. Which of the following statements are true ?

Choose the correct answer from the codes given below.

a. India's Policy of Non-Alignment was a response to the Cold War.

b. India's Policy of Non-Alignment also involved extending support to national self-determination movements.

c. Despite being non-aligned, India in pursuit of national interest compromised the idea of equidistance from superpowers.

d. Policy of Non-Alignment prevented India from joining the General Agreement on Tariffs and Trade.

Codes :

(A) a, b, c (B) a, b, d

(C) b, c, d (D) a, c, d

56. નીચેના પૈકી કયો એક "લુક વેસ્ટ પોલિસી" નો હિસ્સો નથી ?

(A) યુ.એ.ઈ. (UAE) અને સાઉદી અરેબિયા સાથેના સંબંધોમાં સુધાર

(B) અફઘાનિસ્તાનના તાલિબાન શાસનને માન્યતા

(C) યુરોપિયન સંગઠન/યુનિયન (EU) સાથે મુક્ત વેપાર કરાર

(D) ચીનને પાકિસ્તાનના ગ્વાદર પોર્ટ નો ઉપયોગ કરતા રોકવું

57. નીચેના પૈકી ક્યા વિધાનો સાચા છે ? નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

a. ભારતની નોન-અલાઇનમેન્ટ (બિન સંરેખણ) નીતિ શીતયુદ્ધ નો જવાબ હતો.

b. ભારતની નોન-અલાઇનમેન્ટ/ ગુઠનિરપેક્ષ (બિન સંરેખણ)નીતિ બીજા પ્રદેશના લોકોના સ્વતંત્રતાના અધિકાર ઝુંબેશની હિમાયત કરે છે.

c. ભારત નોન-અલાઇન્ડ ગુઠ નિરપેક્ષ (બિન સંરેખણ) હોવા છતાં રાષ્ટ્રહિતોની પૂર્તિ માટે મહાશક્તિ થી અંતર રાખવાની બાબતમાં સમાધાન કરે છે.

d. ભારતની નોન-અલાઇનમેન્ટ ગુઠ નિરપેક્ષ(બિન સંરેખણ)નીતિ ભારતને સામાન્ય વેપાર અને ટેરિફ કરાર (GATT)નો હિસ્સો બનતા રોકે છે.

કોડ્સ :

(A) a, b, c (B) a, b, d

(C) b, c, d (D) a, c, d

58. As per the Indian Navy's Maritime Doctrine, there are four types of roles of the Indian Navy, namely, Military, Diplomatic, Constabulary and Benign. Which of the following describes the military role ?

(A) Employ force to enforce law of the land or to implement an international regime

(B) Projecting power and deterring potential adversaries at and/or from the sea

(C) Use strength in disaster management

(D) Favorably shape maritime environment in furtherance of national interest through joint exercises

59. Which of the following statements about the India-Pakistan Indus-Water Treaty is true ?

(A) It was signed in 1959.

(B) It allotted the waters of Indus, Ravi and Beas rivers to Pakistan.

(C) It established the permanent Indus Commission.

(D) It has been bilaterally withdrawn since April 2025.

58. ભારતીય નૌકાદળ ના "મેરીટાઈમ ડોક્ટરીન/નીતિના અનુસંધાને નૌકાદળના મુખ્ય ચાર કાર્યો છે જેમાં મિલિટરી (લશ્કરી), રાજદારી, કાયદાકીય રક્ષક ભૂમિકા અને હિતકામી/સહાયક.
નીચેના પૈકી ક્યા કાર્યો નૌકાદળના લશ્કરી (મિલિટરી) કામને દર્શાવે છે?

(A) દેશના કાયદાનું અમલ કરાવવા માટે કે આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યવસ્થાનો અમલ કરવા માટે બળનો પ્રયોગ કરવો

(B) સમુદ્રમાંથી શક્તિનું રક્ષણ કરવું અને રાજકીય વિરોધીઓને ભયભીત કરી અટકાવવા

(C) આપત્તિ વ્યવસ્થાપનમાં શક્તિનો ઉપયોગ કરવો

(D) રાષ્ટ્રીય હિતના મહત્વ માટે સંયુક્ત અભ્યાસો દ્વારા સમુદ્રી પરિસ્થિતિને અનુકૂળ રીતે ઘડવું

59. ભારત પાકિસ્તાન વચ્ચે થયેલ સિંધુ જળ કરારના અનુસંધાને નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે?

(A) સિંધુ જળ કરાર 1959 માં હસ્તાક્ષર થયેલો.

(B) સિંધુ જળ કરાર પાકિસ્તાનને સિંધુ, રાવી અને બિયાસ નદીનું પાણી ફાળવે છે.

(C) સિંધુ જળ કરાર એક (પરમાનેન્ટ ઇન્ડસ કમિશન) કાયમી સિંધુ કમિશનની સ્થાપના કરે છે.

(D) સિંધુ જળ કરાર બંને પક્ષો દ્વારા એપ્રિલ 2025 થી પાછો ખેંચી લેવામાં આવ્યો છે.

60. India is an original member of which of the following groups ?

(A) ASEAN, SAARC, SCO

(B) SCO, BRICS, QUAD

(C) SAARC, BRICS, SCO

(D) SAARC, BRICS, QUAD

61. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other labelled as Reason (R).

Choose the correct answer from the codes given below :

Assertion (A) : The Constituent Assembly of India did not include a separate provision for freedom of the press.

Reason (R) : The Constituent Assembly considered it an integral part of the broader freedom of speech and expression, as enshrined in Article 25(1) (a).

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

60. ભારત નીચેનામાં ની કઈ સંસ્થાઓનું મૂળ સભ્ય છે ?

(A) ASEAN, SAARC, SCO

(B) SCO, BRICS, QUAD

(C) SAARC, BRICS, SCO

(D) SAARC, BRICS, QUAD

61. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન(A) છે અને બીજું કારણ(R)છે. નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : ભારતની બંધારણ સભાએ માધ્યમોની સ્વતંત્રતા માટે અલગ જોગવાઈ સમાવિષ્ટ કરી નહોતી.

કારણ (R) : ભારતની બંધારણસભાએ ભાષણ અને અભિવ્યક્તિનો વિશાળ સ્વતંત્રતાનો અભિન્ન અંગ માન્યો છે, જે કલમ 25(1) (a) માં સમાવિષ્ટ છે.

કોડ્સ :

(A) (A)અને (R) બંને સાચા છે અને(R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે

(B) (A) અને(R) બંને સાચા છે પરંતુ(R) એ(A) ની સાચી સમજૂતી નથી

(C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે

(D) (A) ખોટું છે પરંતુ(R) સાચું છે

62. In which resolution and when did the Indian National Congress outline the party's vision for an independent India's economic and political framework and a guarantee of Fundamental Rights to every citizen ?

(A) Lahore Resolution of 1929

(B) Calcutta Resolution of 1932

(C) Madras Resolution of 1927

(D) Karachi Resolution of 1931

63. Article 15(4) enables the state to make special provisions for socially and educationally backward classes, Scheduled Castes and Scheduled Tribes.

Which of the following is true ?

(A) This provision was added by the First Amendment, 1951

(B) This provision was added by the Fourth Amendment, 1955

(C) This provision existed in the Constitution as adopted in 1950

(D) This provision was added by the Sixteenth Amendment, 1963

62. ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસ ક્યા ઠરાવમાં અને ક્યારે સ્વતંત્ર ભારતના આર્થિક અને રાજકીય માળખા માટે પાર્ટીની દ્રષ્ટિ અને દરેક નાગરિકને મૂળભૂત હકોની ગેરંટી રજૂ કરી હતી ?

(A) લાહોર ઠરાવ 1929

(B) કલકત્તા ઠરાવ 1932

(C) મદ્રાસ ઠરાવ 1927

(D) કરાચી ઠરાવ 1931

63. કલમ 15 (4) રાજ્યને સામાજિક અને શૈક્ષણિક રીતે પછાત વર્ગો, અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિઓ માટે વિશેષ જોગવાઈઓ કરવાની છૂટ આપે છે.

ઉપરના સંદર્ભે નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે ?

(A) આ જોગવાઈ 1951 ના પ્રથમ બંધારણીય સુધારાથી ઉમેરવામાં આવેલી

(B) આ જોગવાઈ 1955 ના ચોથા બંધારણીય સુધારાથી ઉમેરવામાં આવેલી

(C) આ જોગવાઈ 1950 થી બંધારણના અમલથી જ ઉપલબ્ધ હતી

(D) આ જોગવાઈ 1963 ના સોળમાં બંધારણીય સુધારાથી ઉમેરવામાં આવેલી

64. Which of the following statements are true ?

a. Fundamental Rights cannot be amended by an absolute majority.

b. Directive Principles of State Policy are non-justiciable rights.

c. Fundamental Rights are justiciable rights.

d. None of the Fundamental Rights may be suspended during a proclamation of Emergency under Article 352.

(A) a, b (B) a, d

(C) b, c (D) b, d

65. Which of the following principles form the basis upon which the Green Tribunal in India operates ?

i. Balancing economic development with environment protection.

ii. Promoting organic produce through green farming.

iii. Taking preventive measures to protect the environment.

iv. Those who pollute the environment should pay the price for the mitigation of the damage.

Codes :

(A) i, iii, iv (B) ii, iii, iv

(C) i, ii, iii (D) i, ii, iv

64. નીચેના પૈકી ક્યા વિધાનો સાચા છે ?

a. મૂળભૂત હકો/અધિકારો પૂર્ણ બહુમતીથી સુધારી શકાય નહીં.

b. રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો ન્યાયાલયમાં માંગણી કરી શકાય તેવા હકો નથી.

c. મૂળભૂત અધિકારો ન્યાયાલયમાં માંગણી કરી શકાય એવા અધિકારો છે.

d. કલમ 352 ના અનુસંધાને લડાયેલ કટોકટીના સમયે કોઈ પણ મૂળભૂત અધિકાર સ્થગિત કરી શકાય નહીં.

(A) a, b (B) a, d

(C) b, c (D) b, d

65. નીચેના પૈકી ક્યા સિદ્ધાંતો ભારતમાં ચાલતા ગ્રીન ટ્રિબ્યુનલના પાયામાં રહેલા છે ?

i. આર્થિક વિકાસ અને પર્યાવરણીય સુરક્ષા વચ્ચે સંતુલન સાધવું.

ii. હરિત ખેતી મારફત (ઓર્ગેનિક) ઉત્પત્તિ પ્રોત્સાહન આપવું.

iii. પર્યાવરણની સુરક્ષા માટે યોગ્ય પગલાં લેવા.

iv. જેઓ પર્યાવરણને દૂષિત કરે છે તેઓ તેની નુકસાનની ભરપાઈ કરે.

કોડ્સ :

(A) i, iii, iv (B) ii, iii, iv

(C) i, ii, iii (D) i, ii, iv

66. Which of the following statements is NOT true ?

(A) The Money Bill must be introduced in the Lok Sabha.

(B) The Money Bill must be introduced only with the recommendation of the Finance Minister of India.

(C) Rajya Sabha can suggest amendments to the Money Bill.

(D) The President cannot use suspensive veto against the Money Bill once passed by the Parliament.

67. Given below are two statements, one labelled as Assertion (A) and the other is labelled as Reason (R).

Choose the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : A three member Election Commission became a norm since 1993.

Reason (R) : The Election Commission (Conditions of Service of Election Commissioners and Transaction of Business) Act was passed by the Government in January 1993.

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

66. નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું નથી ?

(A) નાણાકીય વિધેયક માત્ર લોકસભામાં રજૂ કરી શકાય છે.

(B) નાણાકીય વિધેયક નાણામંત્રીના સૂચન બાદ જ રજૂ કરી શકાય છે.

(C) રાજ્યસભા નાણાકીય વિધેયક ના સંદર્ભમાં સુધારા સૂચન કરી શકે છે.

(D) પ્રમુખ સંસદમાં પાસ થયેલા નાણાકીય વિધેયક ઉપર સ્થગિત (સસ્પેન્સિવ) વીટો લગાડી શકે છે.

67. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન (A) અને બીજું કારણ (R) છે.

નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : 1993 થી ભારતમાં ત્રણ સભ્યોની ચૂંટણી આયોગ સામાન્ય વ્યવસ્થા બની ગઈ છે.

કારણ (R): ધી ઇલેક્શન કમિશન (કન્ડીશન્સ ઓફ સર્વિસીઝ ઓફ ઇલેક્શન કમિશનર્સ એન્ડ ટ્રાન્ઝેક્શન ઓફ બિઝનેસ) કાયદો સરકાર દ્વારા જાન્યુઆરી 1993 માં પાસ કરવામાં આવ્યો હતો.

કોડ્સ :

(A) (A)અને (R) બંને સાચા છે અને (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી છે

(B) (A) અને (R) બંને સાચા છે પરંતુ (R) એ (A) ની સાચી સમજૂતી નથી

(C) (A) સાચું છે પરંતુ (R) ખોટું છે

(D) (A) ખોટું છે પરંતુ (R) સાચું છે

68. Which Amendment of the Constitution of India froze the delimitation of Lok Sabha and State Assembly Constituencies until the first census after 2026 ?

(A) 83rd Amendment

(B) 84th Amendment

(C) 85th Amendment

(D) 87th Amendment

69. Which of the following pairs between books and authors is correctly matched ?

(A) Manoranjan Mohanty – Three Civilizations, Two Cultures, One State

(B) C. P. Bhambri – Multiple Identities in a Single State

(C) Pratap Bhanu Mehta – Dynamics of Indian Federalism

(D) Balveer Arora – India's Beleaguered Federalism : The Pluralist Challenge

68. ભારતમાં ક્યા બંધારણીય સુધારાથી લોકસભા અને રાજ્ય વિધાનસભાના મતવિસ્તારનું સીમાંકન સ્થગિત કરી દેવામાં આવ્યું છે જે 2026 પછીના પ્રથમ જનગણના સુધી માન્ય રહેશે ?

(A) 83મો બંધારણીય સુધારો

(B) 84મો બંધારણીય સુધારો

(C) 85મો બંધારણીય સુધારો

(D) 87મો બંધારણીય સુધારો

69. નીચે આપેલી કઈ લેખક/સર્જક અને બુક/કૃતિની જોડી સુસંગત છે ?

(A) મનોરંજન મોહન્તી-થ્રી સિવિલાઈઝેશન, ટુ કલ્ચર્સ, વન સ્ટેટ

(B) સી.પી. ભાંબરી-મલ્ટીપલ આઇડેન્ટિટીઝ ઇન એ સિંગલ સ્ટેટ

(C) પ્રતાપ ભાનુ મહેતા-ડાયનેમિક્સ ઓફ ઇન્ડિયન ફેડરાલિઝમ

(D) બલવીર અરોડા-ઇન્ડિયાઝ બિલિગર્ડ ફેડરાલિઝમ:ધી પ્લુરાલિસ્ટ ચેલેન્જ

70. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

List – I (Landmark Judgements)	List – II (Rights)
a. Olga Tellis Vs. Bombay Municipal Corporation	i. Right to Access the Internet
b. K. S. Puttaswamy Vs. Union of India	ii. Right to Education
c. Anuradha Bhasin Vs. Union of India	iii. Right to Privacy
d. Unni Krishnan Vs. State of Andhra Pradesh	iv. Right to Livelihood

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	iv	iii	i	ii
(C)	iii	iv	ii	i
(D)	ii	iii	i	iv

71. Who among the following scholars characterized the Indian State as a "Soft State" due to its inability to enforce rules and implement reforms effectively ?

(A) Bimal Jalan

(B) Pranab Bardhan

(C) Gunnar Myrdal

(D) Amartya Sen

70. યાદી–I અને યાદી–II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી – I (સીમા ચિન્હરૂપ ચુકાદાઓ)	યાદી – II (હકો)
a. ઓલેગા ટેલિસ Vs. બોમ્બે મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન	i. ઇન્ટરનેટ એક્સેસ કરવાનો અધિકાર
b. કે. એસ. પુટ્ટાસ્વામી Vs. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા	ii. રાઈટ ટુ એજ્યુકેશન (શિક્ષણનો હક)
c. અનુરાધા ભસીન Vs. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા	iii. રાઈટ ટુ પ્રાઈવસી (ગોપનીયતાનો હક)
d. ઉન્ની ક્રિષ્નન Vs. સ્ટેટ ઓફ આંધ્ર પ્રદેશ	iv. રાઈટ ટુ લાઈવલીહુડ (આજીવિકાનો હક)

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	ii	iii	iv
(B)	iv	iii	i	ii
(C)	iii	iv	ii	i
(D)	ii	iii	i	iv

71. નીચેનામાંથી ક્યા વિધાન લાક્ષણિક રીતે ભારતને એક 'સોફ્ટ સ્ટેટ' (નરમ રાજ્ય) ની ઉપમા આપે છે, કારણકે તેમના મતે ભારત કાયદાનો અને સુધારણાનો અસરકારક રીતે અમલ કરવામાં અસમર્થ સાબિત થાય છે ?

(A) બિમલ જાલન

(B) પ્રણબ બર્ધન

(C) ગુન્નાર માયરદાલ

(D) અમર્ત્ય સેન

72. Match List – I with List – II and choose the correct answer from the codes given below :

List – I (Scholars)	List – II (Ideas)
a. Amartya Sen	i. Dominant proprietary class
b. Atul Kohli	ii. State directed capitalism and development
c. Pranab Bardhan	iii. Capabilities approach to development
d. Jagadish Bhagwati	iv. Growthless poverty reduction

Codes :

	a	b	c	d
(A)	iii	i	ii	iv
(B)	iii	ii	i	iv
(C)	iii	iv	ii	i
(D)	i	iv	ii	iii

72. યાદી-I અને યાદી-II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી-I (વિદ્વાન)	યાદી-II (વિચાર)
a. અમર્ત્ય સેન	i. ડોમિનન્ટ પ્રોપ્રાઇટરી ક્લાસ
b. અતુલ કોહલી	ii. સ્ટેટ ડિરેક્ટેડ કેપિટાલિઝમ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ
c. પ્રનબ બર્ધન	iii. કેપેબિલિટીઝ એપ્રોચ ટુ ડેવલપમેન્ટ
d. જગદીશ ભગવતી	iv. ગ્રોથલેસ પોવર્ટી રિડક્શન

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	iii	i	ii	iv
(B)	iii	ii	i	iv
(C)	iii	iv	ii	i
(D)	i	iv	ii	iii

73. Given below are two statements, one is labelled as Assertion (A) and the other is labelled as Reason (R).
Choose the correct answer from the codes given below.
Assertion (A) : According to Sudipta Kaviraj, identities in India are not inherently anti-development but often become vehicles for claims of redistribution and justice.
Reason (R) : Identity politics always undermines development and economic progress.
Codes :
(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation for (A)
(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation for (A)
(C) (A) is true but (R) is false
(D) (A) is false but (R) is true

74. Arrange the following events in the chronological order (ascending) of their occurrence.
i. Formation of self respect movement.
ii. Founding of All India Trade Union Congress.
iii. Champaran Satyagraha.
iv. Publication of "Annihilation of Caste".
Select the correct order :
(A) iii, ii, i, iv
(B) ii, iii, i, iv
(C) iii, i, ii, iv
(D) i, iv, iii, ii

73. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન (A) છે અને બીજું કારણ(R) છે.
નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.
વિધાન (A):સુદીપ્તા કવિરાજના અનુસાર, ભારતમાં ઓળખો વિકાસ-વિરોધી નથી પરંતુ ઘણીવાર પુનરવિતરણ અને ન્યાય માટેનું માધ્યમ બની જાય છે.
કારણ (R):ઓળખનું રાજકારણ હંમેશા વિકાસ અને આર્થિક પ્રગતિ અવમૂલ્યન કરે છે.
કોડ્સ :
(A) (A)અને (R) બંને સાચા છે અને(R) એ (A)ની સાચી સમજૂતી છે
(B) (A) અને(R) બંને સાચા છે પણ(R) એ (A)ની સાચી સમજૂતી નથી
(C) (A) સાચું છે પણ(R) ખોટું છે
(D) (A) ખોટું છે પણ(R) સાચું છે

74. નીચે આપેલા બનાવોને ચડતા ઘટનાક્રમ મુજબ ગોઠવો.
i. આત્મવિશ્વાસ ઝુંબેશ ની રચના.
ii. ઓલ ઇન્ડિયા ટ્રેડ યુનિયન કોંગ્રેસની રચના.
iii. ચંપારણ સત્યાગ્રહ.
iv. "એનીહિલેશન ઓફ કાસ્ટ" નું પ્રકાશન.
અનુસાર પ્રમાણે:
(A) iii, ii, i, iv
(B) ii, iii, i, iv
(C) iii, i, ii, iv
(D) i, iv, iii, ii

75. Which of the following statements is/are true regarding Dalit Movement in India ?

i. They principally aimed at social, political and economic emancipation of the socially oppressed castes.

ii. The term Dalit was popularised by Dr. B. R. Ambedkar.

iii. Dalit Panthers were inspired by the Black Panther Movement in the USA.

iv. Dalit movement has been active only in Madhya Pradesh.

Codes :

(A) i and ii only
(B) i and iii only
(C) ii and iii only
(D) i, ii and iv only

76. Who among the feminist scholars have authored the book "Gendering Caste" ?

(A) Flavia Agnes
(B) Uma Chakravarti
(C) Nivedita Menon
(D) Raka Ray

77. Who among the following advocated for a non-party political formation in India ?

(A) Ashis Nandy
(B) Partha Chatterjee
(C) Rajni Kothari
(D) Andre Beteille

75. નીચેનામાંથી ક્યા વિધાનો ભારતમાં દલિત આંદોલનના સંદર્ભમાં સાચા છે ?

i. તેમનો મુખ્ય ઉદ્દેશ સમાજના દબાયેલી જાતિઓનો સામાજિક, રાજનીતિક અને આર્થિક મુક્તિનો હતો.

ii. દલિત શબ્દ ડો. બી. આર. આંબેડકર દ્વારા પ્રખ્યાત કરવામાં આવેલો.

iii. દલિત પેન્થર્સને અમેરિકાના બ્લેક પેન્થર ઝુંબેશ દ્વારા પ્રેરણા મળેલી.

iv. દલિત ઝુંબેશ માત્ર મધ્યપ્રદેશમાં જ કાર્યરત છે.

કોડ્સ :

(A) i અને ii માત્ર
(B) i અને iii માત્ર
(C) ii અને iii માત્ર
(D) i, ii અને iv માત્ર

76. નીચેના પૈકી ક્યા નારીવાદ વિદ્વાને "જેન્ડરિંગ કાસ્ટ" બુકની રચના કરી છે ?

(A) ફ્લાવીયા એગ્નેઝ
(B) ઉમા ચક્રવર્તી
(C) નિવેદિતા મેનન
(D) રાકા રે

77. નીચેનામાંથી કોણ ભારતમાં બિન-પક્ષીય રાજકીય રચનાઓ ના હિમાયતી છે ?

(A) આશિષ નંદી
(B) પાર્થા ચેટરજી
(C) રજની કોઠારી
(D) આન્દ્રે બેટિલે

78. Which among the following is one of the reason behind the demand for a separate Vidarbha State ?

(A) Language difference from Maharashtra
(B) Cultural differences from North India
(C) Uneven resource distribution and neglect in development
(D) Ethnic conflict with neighbouring states

79. Who among the following scholars have observed that, electoral politics in India has depoliticised poverty and reinforced clientelism ?

(A) Jean Dreze
(B) Pratap Bhanu Mehta
(C) Sudipta Kaviraj
(D) Partha Chatterjee

80. The Self-Respect Movement in Tamil Nadu led by E. V. Ramasamy (Periyar) was fundamentally a

(A) Peasant movement against Zamindari
(B) Radical social movement challenging Brahminical hegemony and caste hierarchy
(C) Movement for the formation of linguistic states
(D) Movement aligned with Gandhian principles

78. નીચેનામાંથી અલગ વિદર્ભ રાજ્યની માંગ પાછળ કયું એક મુખ્ય કારણ જવાબદાર છે ?

(A) મહારાષ્ટ્ર રાજ્યથી ભાષા અલગ છે
(B) ઉત્તર ભારતથી સંસ્કૃતિ અલગ છે
(C) સંસાધનો ના અસમાન વિતરણને કારણે વિકાસ કાર્યોમાં ઉપેક્ષિત રહી ગયું છે
(D) પડોશી રાજ્ય સાથે વંશીય સંઘર્ષ છે

79. નીચેનામાંથી ક્યા વિદ્વાન નું નિરીક્ષણ છે કે,ભારતમાં ચૂંટણીલક્ષી રાજકારણે ગરીબીને રાજકીય દ્રષ્ટિએ અપ્રતિરિક્ત કરી દીધું છે અને વિમુક્તિને મજબુત બનાવે છે ?

(A) જીન ડ્રેઝ
(B) પ્રતાપ ભાનુ મહેતા
(C) સુદીપ્તા કવિરાજ
(D) પાર્થા ચેટરજી

80. ઈ. વી. રામાસામી (પેરિયાર) દ્વારા તમિલનાડુમાં ચલાવવામાં આવેલ આત્મવિશ્વાસ ઝુંબેશ મુખ્યત્વે

(A) ખેડૂતોની ઝુંબેશ છે જમીનદારી વિરુદ્ધ
(B) બ્રાહ્મણવાદી આધિપત્યને પડકાર કરતી આમૂલસામાજિક ચળવળ હતી જે જાતિ ભેદભાવની વિરુદ્ધ હતી
(C) ભાષા આધારિત રાજ્યની સ્થાપના માટેની ચળવળ હતી
(D) ગાંધીવાદી સિદ્ધાંત અનુસાર ની ચળવળ હતી

81. The first stage in the development of public administration is associated with which of the following ?
(A) Human-administration dichotomy
(B) Politics-administration dichotomy
(C) Knowledge-administration dichotomy
(D) Society-administration dichotomy

82. Which of the following statements on Karl Marx's understanding of bureaucracy are true ?
Choose the correct answer from the codes given below.
a. Marx viewed bureaucracy as an inherent feature of the bourgeois state.
b. Marx saw bureaucracy as a non-hierarchical structure of administrators, focused on the general welfare of the public.
c. Marx saw bureaucracy as a hierarchical structure of administrators, often serving private interests of the dominant class.
d. Marx saw the bureaucracy as neutral and at a distance from class interests.

Codes :
(A) a and c
(B) a and b
(C) b and d
(D) b and c

81. નીચેનામાંથી કયા વિકલ્પને જાહેર વહીવટ વિકાસના પ્રથમ સોપાન સાથે સરખાવવામાં આવે છે ?
(A) માનવી-વહીવટ દ્વિભાજન
(B) રાજકારણ-વહીવટ દ્વિભાજન
(C) જ્ઞાન-વહીવટ દ્વિભાજન
(D) સમાજ-વહીવટ દ્વિભાજન

82. નોકરશાહી ના સંદર્ભમાં નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું છે જેને કાર્લ માર્ક્સ દ્વારા કહેવામાં આવ્યું છે?
નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.
a. માર્ક્સ નોકરશાહીને એક બુર્જુઆ (મુડીવાદી વર્ગ) ની સહજ લાક્ષણિકતા સમજે છે.
b. માર્ક્સ નોકરશાહીને બિનઅધિક્રમિક વહીવટી માળખું સમજે છે જેનો ધ્યેય લોકોની સુખાકારીમાં છે.
c. માર્ક્સ નોકરશાહીને અધિક્રમિક વહીવટી માળખું સમજે છે જેનો ધ્યેય પ્રભાવશાળી વર્ગના હિતોનું રક્ષણ છે.
d. માર્ક્સ નોકરશાહીને એક તટસ્થ કે નિષ્પક્ષ માળખા તરીકે જુએ છે જે વર્ગ આધારિત હિતોથી દૂર રહે છે.

કોડ્સ :
(A) a અને c
(B) a અને b
(C) b અને d
(D) b અને c

83. The Hawthorne Studies – a series of social experiments conducted at the Western Electric Company's Hawthorne Works was spearheaded by

(A) Fred Riggs
(B) C. Wright Mills
(C) Herbert Simon
(D) Elton Mayo

84. Mary Parker Follett's management theory emphasized which of the following as the key elements of effective management ?

(A) Centralization; Command; Control
(B) Control; Hierarchy; Authority
(C) Disintegration; Power-grabbing; Competition
(D) Collaboration; Integration; Power-sharing

85. Match List – I with List – II and choose the correct answer from the codes given below.

List – I (Author)	List – II (Book)
a. Herbert Simon	i. The Administrative State
b. Dwight Waldo	ii. The Sociological Imagination
c. C. Wright Mills	iii. The Sciences of the Artificial
d. Fred Riggs	iv. The Ecology of Public Administration

Codes :

	a	b	c	d
(A)	ii	i	iii	iv
(B)	iv	ii	i	iii
(C)	iii	i	ii	iv
(D)	iii	iv	ii	i

83. 'ધી હોથ્રોન સ્ટડીઝ' કે જે એક શ્રેણીબદ્ધ સામાજિક પ્રયોગો કરે છે વેસ્ટર્ન ઇલેક્ટ્રીક કંપનીના માધ્યમથી એક જેની આગેવાની નીચેનામાંથી કોણે લીધી છે ?

(A) ફ્રેડ રિગ્ઝ
(B) સી. રાઇટ મિલ્સ
(C) હર્બટ સાઇમન
(D) એલ્ટન મેયો

84. મેરી પાર્કર ફ્લેટ ના સંચાલનનો સિદ્ધાંત અસરકારક સંચાલન માટે કયા ઘટક તત્વ ઉપર ભાર મૂકે છે ?

(A) કેન્દ્રીકરણ, આદેશ, નિયંત્રણ
(B) નિયંત્રણ, અધિક્રમ, કાયદાકીય સત્તા
(C) વિઘટન, સત્તાગ્રહણ, સંકલન
(D) સહયોગ, એકીકરણ, સત્તા વહેંચવી

85. યાદી – I અને યાદી – II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી – I (લેખક)	યાદી – II (કૃતિ)
a. હર્બટ સાઈમન	i. ધી એડમિનિસ્ટ્રેટિવ સ્ટેટ
b. ડ્વાઈટ વેલ્ડો	ii. ધી સોશિયોલોજીકલ ઈમેજીનેશન
c. સી. રાઈટ મીલ્સ	iii. ધી સાઈન્સ ઓફ ધી આર્ટીફિશિયલ
d. ફ્રેડ રિગ્સ	iv. ધી ઇકોલોજી ઓફ પબ્લિક એડમિનિસ્ટ્રેશન

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	ii	i	iii	iv
(B)	iv	ii	i	iii
(C)	iii	i	ii	iv
(D)	iii	iv	ii	i

86. Which of the following is used by Chester Bernard to refer to the range of directives or orders that an individual within an organization will accept without question or conscious deliberation ?
(A) Zone of Indifference
(B) Zone of Obedience
(C) Zone of Authority
(D) Zone of Agreement

87. Who introduced the concept of Management by Objectives (MBO) ?
(A) Elton Mayo
(B) Herbert Simon
(C) Peter Drucker
(D) Fred Riggs

88. Which of the following statements are true of the ecological approach in public administration ?
Choose the correct answer from the codes given below.
a. The ecological approach emphasizes the independence of administration from the social, economic and cultural context.
b. The ecological approach views the administrative system as open, embedded within and interacting with the environment.
c. The ecological approach recognizes that administrative structures and processes are shaped by their surrounding environment.
d. The ecological approach holds that the environment is not influenced by administrative structures and processes.

Codes :
(A) a and b (B) b and c
(C) c and d (D) a and d

86. સંસ્થામાં કોઈપણ વ્યક્તિ કોઈ પ્રશ્ન કે સભાન ચર્ચા વિના નિર્દેશો અથવા આદેશોની શ્રેણી સ્વીકારશે એવા ચેસ્ટર બર્નાડના કયા તત્ત્વના ભાર મૂકવાથી શક્ય બનશે ?
(A) ઉદાસીનતાનું ક્ષેત્ર
(B) આજ્ઞાપાલનનું ક્ષેત્ર
(C) કાયદાકીય સત્તાનું ક્ષેત્ર
(D) કરારનું ક્ષેત્ર

87. નીચેના પૈકી કોણે મેનેજમેન્ટ બાય ઓબ્જેક્ટીવ્ઝ(MBO) ની સંકલ્પનાનો પરિચય આપ્યો છે ?
(A) એલ્ટન મેયો
(B) હર્બટ સાયમન
(C) પીટર ડ્રકર
(D) ફ્રેડ રિગ્ઝ

88. નીચેનામાંથી કયા વિધાનો જાહેર વહીવટના ઇકોલોજી અભિગમના સંદર્ભમાં સાચા છે. નીચે આપેલા કોડ્સનો ઉપયોગ કરી સાચો જવાબ પસંદ કરો.
a. ઇકોલોજી અભિગમ વહીવટને સામાજિક, આર્થિક અને સાંસ્કૃતિક પરિપ્રેક્ષ્યથી સ્વતંત્રતા ઉપર ભાર મૂકે છે.
b. ઇકોલોજી અભિગમ વહીવટ તંત્રને ખુલ્લા અને સંલગ્ન વાતાવરણ સાથે જોડાણના રૂપમાં જોવે છે.
c. ઇકોલોજી અભિગમ ધ્યાન દોરે છે કે વહીવટી તંત્ર અને પ્રક્રિયાઓ આજુબાજુના પર્યાવરણથી આકાર પામે છે.
d. ઇકોલોજી અભિગમનું માનવું છે કે પર્યાવરણને વહીવટી તંત્ર અને પ્રક્રિયાથી કોઈ અસર થતી નથી.

કોડ્સ :
(A) a અને b (B) b અને c
(C) c અને d (D) a અને d

89. Which of the following are the 4 Ps of development administration, according to Luther Gulick ?

(A) Power; Position; Purpose; Process

(B) Purpose; Process; Persons; Place

(C) Position; Program; Product; Purpose

(D) Program; Plan; Purpose; Product

90. Which of the following is NOT a key aspect of New Public Administration ?

(A) Social Equity

(B) Citizen Participation

(C) Relevance

(D) Economy

91. Which of the following reflects administrative accountability in the Indian system ?

(A) Delegated legislation

(B) Ministerial responsibility to the Parliament

(C) Governor's discretionary powers

(D) Model Code of Conduct

89. નીચેનામાંથી ક્યા ચાર પ(P) છે જે લ્યુથર ગ્યુલિકના મતે વિકાસ વહીવટ સાથે જોડાયેલા છે ?

(A) પાવર; પોઝિશન; પર્પઝ; પ્રોસેસ

(B) પર્પઝ; પ્રોસેસ; પર્સન; પ્લેસ

(C) પોઝિશન; પ્રોગ્રામ; પ્રોડક્ટ; પર્પઝ

(D) પ્રોગ્રામ; પ્લાન; પર્પઝ; પ્રોડક્ટ

90. નીચેનામાંથી નવા જાહેર વ્યવસ્થાપનના સંદર્ભમાં શું સાચું નથી ?

(A) સામાજિક સમાનતા

(B) નાગરીક ભાગરૂપતા

(C) મહત્વ

(D) અર્થતંત્ર

91. ભારતના સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી શું વહીવટી જવાબદારી દર્શાવે છે ?

(A) પ્રતિનિધિઓનો કાયદો

(B) સંસદ પ્રત્યે મંત્રીપદની જવાબદારી

(C) રાજ્યપાલની વિવેકાધીન સત્તાઓ

(D) આદર્શ આચાર સંહિતા

92. Given below are two statements, one is labelled as Assertion (A) and the other is labelled as Reason (R). Choose the correct answer from the codes given below.

Assertion (A) : The Public Accounts Committee (PAC) cannot question the policy decisions of the government.

Reason (R) : The role of PAC is limited to examining the legality and propriety of expenditure.

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
(C) (A) is true but (R) is false
(D) (A) is false but (R) is true

93. Match List – I with List – II and select the correct answer from the codes given below.

List – I (Area of Reform)	List – II (Committee/ Commission)
a. Control of Corruption	i. Santhanam Committee
b. E-Governance	ii. Sarkaria Commission
c. Civil Services Reform	iii. Second Administrative Reforms Commission
d. Cooperative Federalism	iv. Hota Committee

Codes :

	a	b	c	d
(A)	i	iii	iv	ii
(B)	ii	iii	i	iv
(C)	iii	iv	i	ii
(D)	iv	iii	ii	i

92. નીચે આપેલા કથનોમાંથી એક વિધાન(A) છે અને બીજું કારણ(R) છે.
નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

વિધાન (A) : પબ્લિક અકાઉન્ટ્સ્ કમિટી(PAC) સરકારના નીતિ નિર્ણયો ઉપર સવાલ કરી શકતું નથી.

કારણ (R) : પબ્લિક અકાઉન્ટ્સ કમિટી(PAC) ની કામગીરી માત્ર ખર્ચાઓના વૈધાનિક અને પ્રથાઓને તપાસવાનું છે.

(A) (A)અને (R) બંને સાચા છે અને(R) એ (A)ની સાચી સમજૂતી છે
(B) (A)અને(R) બંને સાચા છે પરંતુ(R) એ(A)ની સાચી સમજૂતી નથી
(C) (A) સાચું છે પરંતુ(R) ખોટું છે
(D) (A) ખોટું છે પરંતુ(R) સાચું છે

93. યાદી – I અને યાદી – II ની તુલના કરો અને નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

યાદી – I (સુધારણાનું ક્ષેત્ર)	યાદી – II (કમિટી/કમિશન)
a. કંટ્રોલ ઓફ કરપ્શન	i. સંથનામ કમિટી
b. ઈ-ગવર્નન્સ	ii. સરકારીયા કમિશન
c. સિવિલ સર્વિસેઝ રિફોર્મ	iii. સેકન્ડ એડમિનિસ્ટ્રેટિવ રિફોર્મ કમિશન
d. કો-ઓપરેટીવ ફેડરાલિઝમ	iv. હોતા કમિટી

કોડ્સ :

	a	b	c	d
(A)	i	iii	iv	ii
(B)	ii	iii	i	iv
(C)	iii	iv	i	ii
(D)	iv	iii	ii	i

94. Which of the following statements are correct about MGNREGA ?

i. It is demand driven.

ii. It guarantees only 50 days work.

iii. Wage payment is made in cash.

iv. It mandates inclusion of women.

Codes :

(A) i and iv only

(B) ii and iii only

(C) i, ii and iv only

(D) i, ii and iii only

95. Which of the following reforms has directly influenced the administrative culture in India from bureaucracy and rule centric to citizen centric governance ?

(A) Fiscal Responsibility and Budget Management Act

(B) e-Governance Mission Mode Projects

(C) Goods and Services Tax

(D) Ayushman Bharat Yojana

96. Arrange the following schemes in the chronological order of their year of launch in an ascending order and choose the correct answer from the codes given below.

a. RTE Act (Right to Education Act)

b. PMJDY (Pradhan Mantri Jan Dhan Yojana)

c. NFSA (National Food Security Act)

d. MGNREGA (Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act)

Codes :

(A) a, b, c, d (B) c, d, b, a

(C) d, a, c, b (D) d, c, b, a

94. મનરેગા ના સંદર્ભમાં નીચેનામાંથી કયા વિધાનો સાચાં છે ?

i. એ માંગ આધારિત છે.

ii. એ માત્ર ૫૦ દિવસના રોજગારની ગેરંટી આપે છે.

iii. કામનું મહેનતાણું કેશ/નકદમાં ચૂકવવામાં આવે છે.

iv. એ સ્ત્રીઓને સહભાગી બનાવે છે.

કોડ્સ :

(A) i અને iv માત્ર

(B) ii અને iii માત્ર

(C) i, ii અને iv માત્ર

(D) i, ii અને iii માત્ર

95. ભારતમાં નીચેના પૈકી કયા સુધારણા એ વહીવટી સંસ્કૃતિને નોકરશાહી અને કાયદા સંચાલિત પ્રણાલીમાંથી નાગરીક કેન્દ્રિત પ્રણાલીમાં તબદીલ કરી છે ?

(A) ફિસ્કલ રિસ્પોન્સિબિલિટી એન્ડ બજેટ મેનેજમેન્ટ એક્ટ

(B) ઈ-ગવર્નન્સ મિશન મોડ પ્રોજેક્ટ્સ

(C) ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસીઝ ટેક્સ

(D) આયુષ્માન ભારત યોજના

96. નીચે આપેલી યોજનાઓને તેમનાં પ્રકાશિત થવાના ચડતા ક્રમમાં કાલક્રમિક ક્રમમાં ગોઠવો. નીચે આપેલા કોડ્સમાંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો.

a. રાઈટ ટુ એજ્યુકેશન એક્ટ (RTE Act)

b. પ્રધાનમંત્રી જન ધન યોજના

c. નેશનલ ફૂડ સિક્યુરિટી એક્ટ

d. મનરેગા (મહાત્મા ગાંધી નેશનલ રૂરલ એમ્પ્લોયમેન્ટ ગેરંટી એક્ટ)

કોડ્સ :

(A) a, b, c, d (B) c, d, b, a

(C) d, a, c, b (D) d, c, b, a

97. Which of the following distinguishes NITI Aayog from the former Planning Commission in institutional logic ?

(A) NITI Aayog has a constitutional status

(B) It distributes plan grants to states

(C) It promotes cooperative and competitive federalism through policy coordination

(D) It centralizes national economic planning

98. Which of the following Sections of the Right to Information (RTI) Act, 2005 outlines specific exemption under which public authorities are NOT obligated to disclose information ?

(A) Section 1 (B) Section 8

(C) Section 2 (D) Section 7

99. The National Food Security Act (NFSA), legally entitles

(A) Only children under 6 years

(B) 50% urban and 75% rural population to subsidised food

(C) 100% population to subsidised food

(D) Pregnant women only

100. The National Health Mission (NHM) integrates which two earlier programs ?

(A) ICDS and SSA

(B) NRHM and NUHM

(C) PMGKY and PMAY

(D) RTE and NHRM

97. નીચેનામાંથી સંસ્થાકીય તર્કમાં નીતિ આયોગને જુના પ્લાનિંગ કમિશનથી શું અલગ કરે છે ?

(A) નીતિ આયોગ પાસે બંધારણીય સ્થિતિ/ઓળખાણ છે

(B) નીતિ આયોગ યોજનાનું રાજ્યોને અનુદાન કરે છે

(C) એ સહકારી અને સ્પર્ધાત્મક સંઘવાદને નીતિ સંકલન દ્વારા પ્રોત્સાહન આપે છે

(D) એ રાષ્ટ્રીય આર્થિક યોજનાનું કેન્દ્રીકરણ છે

98. નીચેનામાંથી રાઈટ ટુ ઇન્ફર્મેશન એક્ટ (2005) નો કયો સેક્શન/કલમ અમુક મુક્તિની અવધારણા આપે છે જેની અંદર જાહેર અધિકારીઓ/સત્તા અમુક માહિતી આપવા બંધાયેલા નથી ?

(A) સેક્શન 1 (B) સેક્શન 8

(C) સેક્શન 2 (D) સેક્શન 7

99. નીચેનામાંથી રાષ્ટ્રીય ખાદ્યસુરક્ષા અધિનિયમ વૈધાનિક રીતે શાનો સમાવેશ કરે છે ?

(A) 6 વર્ષથી નીચેના બાળકોનો

(B) 50% શહેરી અને 75% ગ્રામ્ય વસ્તીને સબસીડિયુક્ત ખોરાક આપવો

(C) 100% વસ્તીને સબસીડિયુક્ત ખોરાક આપવો

(D) ગર્ભવતી મહિલાઓ પૂરતું સીમિત

100. ધી નેશનલ હેલ્થ મિશન (NHM) નીચેનામાંથી કયા પહેલાના કાર્યક્રમને એકીકૃત કરે છે ?

(A) ICDS અને SSA

(B) NRHM અને NUHM

(C) PMGKY અને PMAY

(D) RTE અને NHRM

Space for Rough Work

Space for Rough Work